

EDİTÖRÜN KÖŞESİ

Ekrem BODAMYALIZADE
Mimarlar Odası Başkanı

Sevgili Meslektaşlarım
Elinizdeki mimarcada öncelikli hedefimiz Lefkoşa Surlar içindeki tarihi İngiliz dönemi Hükümet Binalarının Hayata yeniden kazandırılmasındaki, Mimarlar Odası'nın gayretini tekrar gündeme getirmektir.

Belki yeni üyelerimiz bu konuda Mimarlar Odasının nasıl bir vizyon üstlendiğini bilmeyebilirler. Ama önemli olan, bu yapıların yenilenmesini görmeleridir.

Ama bizler için, yeni Mimarlar için "Koruma Alanlarında tek yapı ne denli önemli olursa olsun koruma kararlarının kentsel ölçek ve kentsel özellikler düşünülerek alınması gereklidir.

Kentsel koruma tek yapı boyutunda başlamaz. Doku, sokak, meydan ve Siluet ölçeğinde başlar. Bu görüşlere saygı duyuyorsak biz mimarların tarihi kent dokusunun, bilinçli tahribatı, yasa karşısı yağma ve populizm amaçlı uygulamalara karşı çıkarak doğru yolu göstermeliyiz.

Tarihi varlığımız ve kimliğimiz arasında ilişki kuramamış sözde kentlilere aydın kamuoyu direnci göstermemiz gerekir.

Koruma amaçlı bir toplumsal isteğin ortaya çıkmasına Bütün Mimarlar yardımcı olmak zorundadır.

Bu isteği Devlet, Belediyeler ve ilgili kurumların yönlendirmesine yardımcı olmamız gerekmektedir.

Hepimiz bilmeliyiz ki parasal ve örgütsel olanakları yaratılmadan kentte koruma gerçekleşemez.

Temelde doğru olan prosedür, korumaya ilişkin bütün bilgilerin, insan planına, bir alt ve vazgeçilmez veri olarak entegre edilmesidir.

Lefkoşa İmar Planının bunu tam olarak gerçekleştirdiğini söyleyemiyoruz.

Mağusa, Girne ve diğer SİT alanlarımızda ise durum iç açıcı değil.

Nedeni ise kentlerin sahibi Belediyelerin halkı temsil etmelerinin yanında, Halk bu kentlerin halkı olmamasındandır. Tarih bilinci koruma bilincinin temelidir. Koruma bilinci korumanın para kaynaklarının sağlanmasının temelidir.

Belediyelerin tarihi koruma isteğinde bulunması, etkinlikleri başlatacak en ağırlıklı araçtır.

Saygılarımla

MİMARCA 68

ARALIK 2002 KIBRIS TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

MİMARLAR ODASI BÜLTENİ

UNION OF THE CYPRUS TURKISH ENGINEERS AND ARCHITECTS
CHAMBER OF ARCHITECTS BULLETIN

Sahibi: KTMMOB MİMARLAR ODASI

Genel Yayın Yönetmeni:

Ekrem Z. BODAMYALIZADE

Genel Koordinatör:

Özge ÖZBEKOĞLU

Yayın Kurulu

Birgül Güvenir BEYATLI

Fatma Terlik

Azmi Öge

Grafik Tasarım- Baskı:

Mavi Basın Yayın Ltd.

İnternet Adresimiz:

www.mimarlarodasi.org

E-mail: mimoda@analiz. net

Yazışma adresi: P.K. 271 LEFKOŞA

1.Şehit İbrahim Ali Sokak

ÇAĞLAYAN Lefkoşa KIBRIS

Tel: (0392) 227 1677 - 227 4925

Bu bültende yayınlanan yazılardaki fikirler tümüyle yazarlarına aittir.

Bültenimizden, kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Herhangi bir yazışma "MİMARCA Yayın Kuruluna" açık isim, soyadı, meslek ve adres verilerek yapılabilir

İÇİNDEKİLER

ARAMIZA KATILANLAR	2-5
MİMAR AHMET BEHAEDDİN'i ANARKEN	6-7
SANATLA BULUŞMA VE KAYNAŞMA GECESİ	8-9
DÜNYA MİMARLIK VE KONUT HAFTASI	10
İSVİÇRE MİMARLIK YASASI	11
MİMAR TANITIM DOSYASINDA	
OLMASI GEREKEN BİLGİLER	
YAPI ÜRETİMİ SÜREÇ AŞAMALARI TABLOSU	
THE BUILDING THAT HOUSES THE OFFICES OF THE TECHNICAL CHAMBER OF CYPRUS (ETEK)	12-14
TASARIM SÜRECİNDE DEPREM KRİTERLERİNİN ÖNEMİ VE MİMARLARIMIZIN BU KONU İLE İLGİLİ HİZMET İÇİ EĞİTİMLERİ AÇISINDAN GÖRÜŞLERİMİZ	15
MİMARLAR ODASI KAYITLARINA SAYISAL BİR BAKIŞ	16-25
KIBRIS'TA UYGULANAN BİR ARAŞTIRMA PROJESİ	26-28
MİMARİ TASARIMDA PLANLAMA KARARLARI BİR YAPININ VEYA KOMPLEKSİN MİMARİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİNE ÖRNEK:	29
MAHKEME BİNALARI	30-42
BASINDA MANŞET	43-44

Aramıza Katılanlar

Dayel Direl
GAÜ - 519

Olsan Oran
DAÜ - 520

Mustafa Dinsev
DAÜ - 521

Mehmet Bayramoğlu
DAÜ - 522

Bülent Potak
DAÜ - 523

Aysel A. Aypar
DAÜ - 524

Meryem Zorba
DAÜ - 525

Ömer Suay
DAÜ - 526

Sinem Kara
DAÜ - 527

Mümine S. Abbasoğlu
DAÜ - 528

Nezire Mulladayılar
DAÜ - 529

Mustafa Kansay
DAÜ - 530

Özgür Akkeleş
GAÜ - 531

Kumru Kanizi
YDÜ - 532

Asaf Özkara
GAÜ - 533

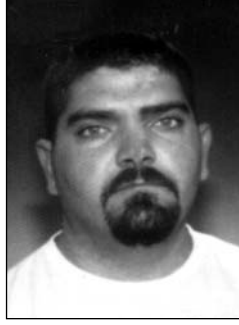

Ebru Ö. Karakıvrak
DAÜ - 534

Aramıza Katılanlar

Derviş Mişon
YDÜ - 535

İbrahim Karınca
GAÜ - 536

Fatma Zeki
DAÜ - 537

Erdoğan Akkılınç
LAÜ - 538

Evren Erenay
LAÜ - 539

Ahmet Altıntaş
YDÜ - 540

Fezile Necdet
İTÜ - 541

Elif Aşıcıoğlu
ODTÜ - 542

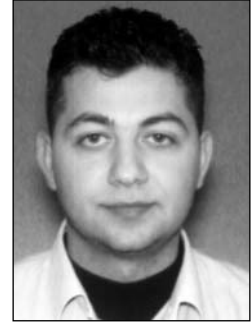
Nurbanu T. Soyel
İTÜ - 543

Burak Doğan
DAÜ - 544

Hande Aktürel
YDÜ - 545

Hüseyin Erdoğan
DAÜ - 546

Alihan Keskin
DAÜ - 547

İzzet Mercan
DAÜ - 548

Şennur Başkaya
DAÜ - 549

Şifa Örek
DAÜ - 550

Aramıza Katılanlar

Güller Karamalı
LAÜ - 551

Erhun Koryiğit
GAÜ - 552

Hilmi Hami
DAÜ - 553

Nazife Karadeniz
DAÜ - 554

Meray Taluğ
DAÜ - 555

Elçin Bitta
DAÜ - 556

Serkan Alsakal
YDÜ - 557

Elif Zübeyde
DAÜ - 558

Çağrı Esendağ
DAÜ - 559

Didem Onurlu
GAÜ - 560

Tahsin Transtürk
DAÜ - 561

Aynur Tozan
YDÜ - 562

Redif Nurel
GAÜ - 563

Remziye Katrancioğlu
DAÜ - 564

Gözde Berkman
DAÜ - 565

Bahar Uluçay
9 Eylül Ü.- 566

Muammer Uğursöz
DAÜ - 567

Aramıza Katılanlar

Kubilay Akgür
DAÜ - 568

Metin Bilginç
DAÜ - 569

Değer Zafer
DAÜ - 570

İdris Şahin
Mimar Sinan Ü.-571

Eşref Tanrıku
Erciyes Ü.-572

Ece Balcı
DAÜ - 573

Pınar Sabancı
DAÜ - 574

Ali Tanrıku
DAÜ - 575

Ferruh Ulutekin
YDÜ - 576

Özge Sener
DAÜ - 577

Ersan Eroğul
DAÜ - 578

Barış Oral
DAÜ - 579

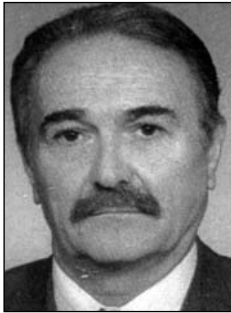
Rifat Şener
YTÜ - 580

Seyhan Kinyaz
DAÜ - 581

Aylin Şensoy
Mimar Sinan Ü.-582

Prof. Harun Özer
D.G.S.A.- 583

Cezar Özsaltık
LAÜ - 584

İraz Leylek
LAÜ - 585

Desen Çizenel
DAÜ - 586

Ceren Boğaç
DAÜ - 587

MİMAR AHMET BEHAEDDİNİ ANARKEN

Hüseyin Mehmet Ateşin
huseyin.atesin@emu.edu.tr

Her fani gibi toplumumuzun isim yapmış mimarı rahmetli Ahmet Behaeddin de 8 yıl önce bu dünyaya veda etmişti. Onun aramızdan ayrılışı münasebetiyle bir seri anma toplantısı tertiplenmiş ve meslektaşları onun hatırasını mütevazî törenlerle yad etmeye çalışmıştı. 17 Nisan günü mezarı başında Mimarlar Odası yöneticileri ve aile mensupları ile kısa bir tören yapılmış, aynı günün akşamında da Mimarlar Odasında hatırı sayılır üyenin katıldığı bir toplantı tertiplenmişti. Bu toplantıda onun mimari ürünlerini yansıtan diyaloglar gösterilmiş ve kendisi ile çalışmış olan arkadaşları ona has özelliklerini vurgulayan hatıralarını dile getirmişti. Üçüncü anma töreni 18 Nisan Çarşamba günü Doğu Akdeniz Üniversitesinde, Mimarlık Fakültesinde yapılmıştı.

Ben mezarlıktaki törene katılamadım. Mimarlar Odasında yapılan faaliyete katılmakla beraber o geceye bir katkı olmamış sadece söylenenleri izlemekle yetinmiştim. İlk Kıbrıslı Türk mimar ve Mimarlar Odasının ilk başkanı, üye numarası "1 (bir)" olan kişi diye devamlı vurgulanan Ahmet Behaeddinle benim fazla içli dışlı bir mesaim olmamıştı. Bundan ötürü Oda Başkanı Ekrem dostumun sözleriyle bir şeyler söylemek üzere yaptığı davete icabet edemedim. Fakat ertesi gün üniversitede yapılan toplantıda Fakülte Dekanı İbrahim Bey'in ricasını reddedememiş, rahmetlinin kimliği üzerinde ben de üç beş kelime söylemeyi kabullenmiştim. Aşağıdaki satırlar o toplantıda irticalen yaptığım kısa konuşmanın daha sonra kağıda dökülmüş bir kayıdır. Sözler, Ahmet Behaeddin adına Dekanlık bünyesinde tesis edilen mütevazî salonu dolduranların, yani hocaların, öğretim üyelerinin, öğretim görevlilerinin, öğrencilerin, asistanların, velhasıl Ahmet Behaeddin'in anısını yad etmeye gelenlerin yüzlerine ve gözlerine bakarak, bakışlarından cesaret ve ilham alarak söylenmiş duygu dolu ama aynı zamanda içten ve inararak söylenmiş sözlerdi. Kayda geçmesinin yararlı olacağını söyleyen Mimarlar Odası Başkanı Ekrem dostumun ricası üzerine kaleme alınmıştır.

Ahmet Behaeddin'in 20 Haziran 1927 senesinde Lefkoşada dünyaya geldiği yazıldı gazetelerde... Tam tamına 74 sene önce! 1993 yılında vefat ettiğine göre 66 yaşında aramızdan ayrılmış oluyor. Dopdolu altmış altı yıl. Yine gazete haberlerinde verilen bilgilere göre 1951 yılında İstanbul Teknik Üniversitesinden mezun oluyor. Ben o yıl ilkokulun dördüncü sınıfında bir öğrenciyim. Mezuniyetinin arkasından Almanyaya giderek orada üç yıl çalıştığını biliyoruz. Beş yıllık Üniversite eğitimi üzerine Almanyada üç yıl süren bir mesleki uygulama tecrübesi biniyor. Bu birikimle adaya dönüp 1954 -1963 yıllarında mimarlık mesleğini icra ediyor ve çoğu eserlerini bu yıllarda veriyor... Benim Ahmet Behaeddin Beyle ilk tanışıklığım bu devirde, rahmetli peder-

im kanalıyla vuku bulur. Orta eğitimin son yıllarında Pederin yaptığı inşaatlarda alçı tozu yuta yuta mimar olma fikri zihnimde yavaş yavaş ön plana çıkıyordu. Ve ben 1960 yılının Ağustosunda Kolokotroni isimli vapurla, on yıl sürecek bir süre için, Leymosundan İngiltereye gitmek üzere ayrılıyordum. Pederim "Mehmet Usta", gençliğindeki hareketli hayatı dolayısıyla meslektaşları arasında "Karabela" diye de anılırdı. İlk Kıbrıslı Türk yapıcı ustası olmamakla beraber adanın önde gelen ustalarındandı. Taş işçiliğinde tek sayılabilir. Kendi köyümüzde (Larnaka Aytotrosu) bir Rum usta yanında mesleği öğrenmiş ve ustasının yanında köy kilisesinin inşasına katılmıştı. Buna itiraz eden Rum köylülere yüz vermeyen ustası, kiliseyi en iyi ustalarla yapmak istediğini belirterek itirazlarını kale almadığını bize anlatırdı peder. Dar yerlere sığmayan güçlü yüreklerin yaptığı gibi o da köyden şehire göçmüş, hayatını Lefkoşada sürdürmüştü. İş hayatı itibarı ile özellikle Ahmet Behaeddin'le vuku bulan iş ilişkilerinde karşılıklı saygı ve güvene dayalı bir uyum olduğundan dem vururdu rahmetli pederim. Bir tasarımcı ile bir uygulayıcının birbirlerini karşılıklı takdiri, benim pederimden aldığım ilk meslek dersi olduğunu kabul ederim.

1964 yılının darmadağın ettiği sosyal yapının enkazında birçok insanın meslek hayatı sıfırla çarpılmıştı. Kendisine çalışacak bir ortam kalmadığı kanaatiyle olacak ki bu durumda Ahmet Behaeddin'in İngiltereye gittiğini görürüz. 1971 yılına kadar yedi sene orada, Londra Belediyesi'nin imar bölümünde çalışır Ahmet Bey... Londra Belediyesinin imar bölümü apayrı bir mektep sayılır. Bihassa sosyal konut hususundaki araştırma ve tatbikatları dünya çapında takdir toplayan bir kuruluştur. Almanyada kazandığı pratiğin üzerine Londra Belediyesindeki tecrübesini de katarak 1971 yılında yeniden adaya döner Behaeddin Bey. Ve ölümüne kadar mesleğini toplumu içerisinde icra eder...1971 yılı benim de İngilteredeki tahsil ve mesleki çalışmalarımı noktalayıp Kıbrısa döndüğüm yıldır. Bu tarihten sonra gerek meslek içerisinde gerekse oda faaliyetleri vesilesiyle Behaeddin Beyle ilişkilerimiz başlamış olur...

Bu kronolojik seyri yapmaktan güttüğüm bir gaye vardır. O da bir Behaeddin'in nasıl yetiştiğini ve sayılarımız artmakla beraber neden başka Behaeddinlerin ortaya çıkamadığını irdelemektir. Kabul edelim ki Behaeddin'in mimarlık mesleğini öğrendiği zamanki beş yıl süren İTÜ prog-ramı ile benim mimarlığı öğendiğim Sheffield'in beş yıl eğitim ve iki yıl pratik tecrübe gerektiren eğitim programı arasında bir fark olduğu gibi onlarla bu günkü Kıbrıs'ta faaliyet gösteren beş mimar okulunun eğitim programları arasında büyük farklar vardır. İTÜden mezun olan bir Ahmet Behaeddin üniversite eğitiminin üzerine Almanyada üç yıllık bir pratik tecrübe ekleyerek meslek içerisinde pişer. Bununla kalmaz Londra

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Mimarlar Odası kurucularından olan sevilen mimar merhum Ahmet Behaettin, kabri başında anıldı.

Belediyesi'nin ocağında da yıllar yılı pişmekte devam eder. İşte bu mesai-nin oluşturduğu bir birikimin içerisinde yoğunlaşarak Ahmet Behaeddin Ahmet Behaeddin olabilmıştır... Biz ise dört yıllık tarzan İngilizcesi ile iletişime çaba gösteren bir program sonucu bir "Ahmet Behaeddin" olmak sevdasındayız... Kaldı ki bu eğitimle yola çıkarak Almanyanın bulvarlarında veya Sheffield'in şosesinde her dolaşanın bir çevre tasarım birikimi elde edebileceği de bir varsayımdır... Birikime vesile olacak kafa yapısını ve yapılaşmış çevre içerisinde hizmetine talip olduğumuz "insan" olgusunu iyice anlamamız ve hazmetmeiz gerekir.

Ahmet Bey'in odaya kayıt numarası "1" olduğunu biliyoruz. Benim kayıt numaram ise "25"dir. Yani onunla aramda 23 tane başka mimar bulunmaktadır... Bu günkü odaya kayıtlı mimar sayısı ise 500 rakamını aşmıştır... Gözlediği gibi 1970 yılında toplumumuza mesleki hizmet veren mimar sayısında otuz senede 20 misli bir artış gerçekleşmiştir. Fakat hizmetin sunulduğu toplumun artışı bu rakamlarla hiç de orantılı değildir... Ve biz beş yerli üniversitemizdeki YÖK patentli programlarla habire mimar üreti-yoruz. Bu beşyüz civarındaki meslektaşımız bu şartlarda hangi birikimi elde edip "Ahmet Behaeddin"liğe soyunabilir ki!.. Zannederseniz bu noktada kendi kurumlarımızı bir öz eleştiriye tabi tutarak daha mütevazı hedefleri misyon edinmemiz doğru olur...

Belki bizlerin bir "Ahmet Behaeddin" olmaya heveslenmesi yerine yarınlara Ahmet Behaeddinlerini yetiştirecek alt yapının temelindeki çakıl taşı veya kumtanesi veya çimen-

to tozu görevi ifa etmesi doğru olur... Bu hedef sonucu en azından geleceğin Ahmet Behaeddinlerinin adım atacağı yolların temelini oluşturacak yüksek dozajlı beton olabiliriz. Bu da küçümsenmeyecek bir başarı olur kanaatindeyim.

DAÜ Mimarlık Fakültesi böylesi bir misyonu üslenmeye en uygun müessese gibi geliyor bana. Zaten yüksek lisans ve doktora seviyesinde genç mimar namzetlerimizin çalışmaları, kenarından köşesinden olsa bile böylesi bir birikime doğru yol almaktadır. Çalışmalarına yardımcı olduğum iki öğrencimizin ve diğer hocalarımızın öncülüğünde girilen benzeri çalışmalar ümit verici çabalar... Çabaların kendileri yapısal görünüşleri itibarı ile sağlam görünmektedir. Bununla beraber hedef olarak daha bir "kum tanemsi veya çimento tozumsu" olmakla kendi mihverinde dönüp duran toplumundan kopuk "kibir kumkumaları" olmak arasında bir tercihte bulunmak gerekir. İlk önce zemin analizi yaparak toprağın ne gibi yükleri taşıyabileceği ve toprağın hangi tohumları yeşertebileceği araştırılmalıdır... Geçmiş misallerle elde edilen yapılaşmış çevre, eksisi ve artışı ile beraber araştırılıp envanterler çıkarılmalıdır. Bu bapta, hatırasını yad etmek üzere topladığımız Ahmet Behaeddinin sanatı ve mimarlık anlayışının ele alınacağı bir monografi hazırlamak çabası içerisindeyiz. Bu "ilk"le başlayacak çalışmanın şumullü bir çabaya dönüşmesi ve elde edilecek birikimin sonunda "temel betonu olma niyeti" etrafında sizleri işbirliğine davet eder, rahmetli Ahmet Behaeddinin hatırası önünde saygı ile eğilirim.

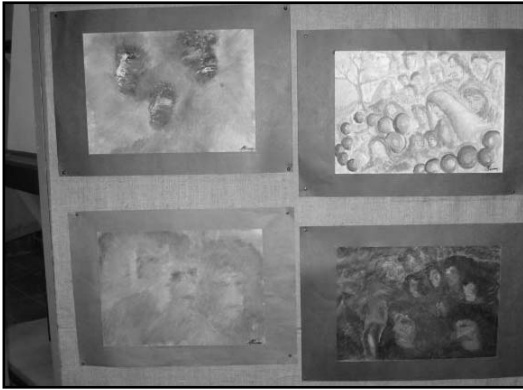
Sanatla Buluşma ve Kaynaşma Gecesi

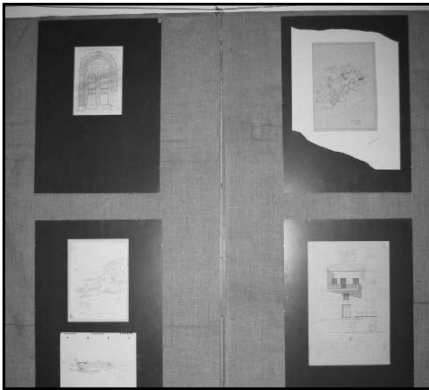
Kokteyl'den genel bir görünüm...

Burhan Atun (Resim)

Mustafa Kansay (Resim)

Necdet Turgay (Resim)

Çalışma Komisyonlarımızı oluşturma, üyelerimizle buluşma ve kaynaşma gecesinde odamızın düzenlemiş olduğu sergide profesyonel hayatları yanında sanatçı kimliklerini de devam ettiren ressam, heykeltıraş, fotoğraf sanatçısı, grafikler, karikatürist mimarlarımızın eserlerinin sergilendiği ve yoğun ilgiyle karşılanan gecede tüm mimar meslektaşlarımız ve sanatseverlerle birlikte olduk. Açılışını Eski Mimar Bakanlardan Hakkı Atun'un gerçekleştirdiği geceye katkı koyan mimar sanatçılarımız, **Emel Erkan, Burhan Atun, Ekrem Z. Bodamyalızade, Necdet Turgay, Baki Boğaç, Özay Mengi, Serhan Gazioğlu, Hasan Erhan, Ezcan Özsoy, Canan Volkan ve Mustafa Kansay'a teşekkür ederiz.**

Emel Erkan (Fotoğraf)

Emel Erkan (Fotoğraf)

Emel Erkan (Fotoğraf)

Sanatla Buluşma ve Kaynaşma Gecesi

Baki Boğaç (Heykel)

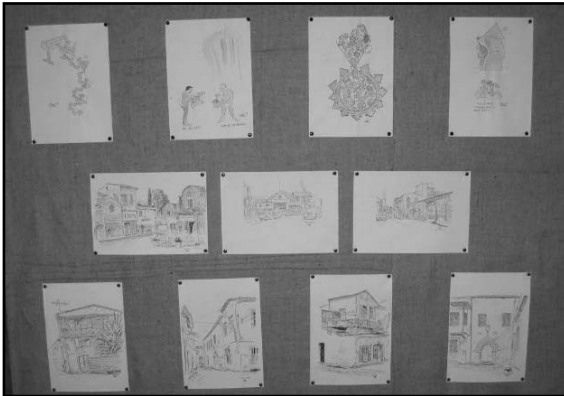
Ezcan Özsoy(Grafik) - Hasan Erhan (Fotoğraf)

Ekrem Ziver Bodamyalızade (Çini Perspektif)

Özay Mengi (Fotoğraf)

Serhan Gazioğlu (Karikatür)

Canan Volkan (Fotoğraf)

Sanatla Buluşma ve Kaynaşma Gecesi sonrası oluşan komiteler

Yayın Komitesi

Özge Özbekoğlu
Fatma Terlik
Birgül Beyatlı
Azmi Öge

Uluslararası İlişkiler Komitesi

Selen Avkan
Necdet Turgay
Fatma İlkin
Özlem Özderen
Oğuz Şengezer
Gül Öztekin
Aytaç Ali Baklacı
Canan Volkan
Nazife Karadeniz
Mehmet Yıldırım
Birtan Koçan

İmar Yönetmeliği Komisyonu

Emine Azimli
Hasan Yücel
Ahmet Y.Bahçeci
Mehmet Ülmen
Mehmet Vahip
Osman Sarper

Mimarlık Eğitimi Komisyonu

Özge Özbekoğlu
Zehra Öngül
Eylem Bensele
Aytaç Ali Baklacı
Canan Volkan
Zihni Türkan
Mehmet Tunçel
Hilmi Hami
Nazife Karadeniz

Sosyal Etkinlikler Komisyonu

Fatma Terlik
Zehra Öngül
Hilmi Hami
Nazife Karadeniz
Mehmet Yıldırım
Birtan Koçan
Bülent Taşer

Bilgisayar ve Arşivleme Komisyonu

Mete Keleş
Ezcan Özsoy
Hilmi Hami
Nazife Karadeniz
Birtan Koçan

Dünya mimarlık ve konut haftası

Dünya mimarlık ve konut haftası dolayısı ile mimarlar odası olarak KKTC sosyal konut yasası değişikliğine yeniden tepki gösteriyoruz.

31 Mart 2001 günü mimarlar odası genel kurulunda alınan karara göre sözkonusu yasaya bütün mimarlar tepki göstermişti.

Bu günlerde tekrar meclisin gündemine gelen yasa tasarısına ek olarak, belediyelere ilgili bakanlık tarafından gönderilen yazılarda devletin 5.000.000 TL'ye sattığı 120 metre karelik sözde projelerin artık kentsel bölgelerde de uygulamaya sokulması isteği, mimarlar odası tarafından kabul edilemez bir karardır.

"Bu uygulama ile mesleğimize devlet eli ile tecavüz edilmesi bir yana, tamamen siyasi yatırım amacı ile yapılmakta olan bu uygulamanın, insanlara sözde yardım (!) adı altında sürdürülmesi ile barınma açısından emniyetsiz, sağlıksız ve çevre açısından çarpık yapıların gelişmesi teşvik edilmekte, daha da önemlisi, onların hayatlarını tehlikeye atarak, yaşamları ile oynanmaktadır.

Tüm ilgilileri bu yanlışlığı görmeye davet eder, yapılan bu tarihi hatanın derhal düzeltilmesini talep ederiz".

Bugüne kadar sosyal konut adı altında yapılan, yasalara aykırı gelişmeleri, diğer bir deyişle, gecekondulaşmayı yasal hale getirme amaçlanarak hazırlanan sosyal konut değişiklik yasası ile, devlet yaptırdığı çarpık uygulamaları yasal hale getirmeye çalışmakla bir şeyi unutmuştur.

**"ŞEHİRLERİN DUVARLARINI OLUŞTURAN MİMARLIK SİYASETİN
DIŞA VURUMUDUR, AYNASIDIR.**

KTMMOB MİMARLAR ODASI

İSVİÇRE MİMARLIK YASASI

Mimarın Ödev ve Hakları:

- 1.Mimarlar, Mimarlar Odası Yönetmeliklerine tabidir.
- 2.Sözleşme ile mimar, işverenine görevlerine açıkça tarif etmekle yükümlüdür.
- 3.Mimar işverenin kendisinden istediği bilgileri, danışmanlığı, inşaat sırasında ve tasarım sürecinde bütün bilgisi ve deneyimi ile sunmakla yükümlüdür.
- 4.Mimar işverenine karşı bir iş gizliliği ödevi ile bağlıdır.
- 5.Mimar her cins reklamdaki kendisini nem eder.
- 6.Genç meslektaşları çalıştırırken veya iş yönetirken mimar kendi deneyimini aktarır. Onlara mesleki eğitimlerini geliştirme olanağı sağlar.
- 7.İşverenin izni ile uzman ve sanatçılarla işbirliği yapılabilir. Bu durumda her birinin hak, ödev ve sorumluluklarını önceden ve mutabık kalarak tanımlar.
- 8.Genel kural olarak mimar mesleğin bütün mensuplarının, uzmanlarını yönetir ve koordine eder. Buna yapının endüstrileşmesinde yer alanlarda dahildir.
- 9.Mimar mesleğini kendi adına ve kendi şahsi sorumluluğu altında icra eder. Adını ödünç vermesi devretmesi yasaktır.
- 10.Mimar tariflere göre alacağı ücret ve maaş dışında komisyon alamaz, üçüncü şahısların sağlayacağı avantajlardan yararlanamaz.

Mimar tanıtım dosyasında olması gereken bilgiler

- 1.Mimarın/Mimarların veya büro'nun ismi, adresi, telefonu, fax nosu, emaili.
- 2.Mimarın/Mimarların teknik/ıdari kapasiteleri ve uğraş alanları. (Hangi tip binaları projelendirdikleri.)
- 3.Mimarın/Mimarların birlikte çalıştığı diğer teknik uzmanlar (inşaat mühendisleri, elektrik mühendisleri, vs (kimlerdir takım kur-gusu nasıldır.
- 4.Projelendirme ekibinin bütün teknik elemanlarının (Mimar, inşaat mühendisleri, elektrik mühendisleri vs)nin Özgeçmişleri
- 5.Proje ekibinin çalışması atölyesi ve bu atölyede bulunan araç, gereç, bilgisayar, donanımı hakkında açıklayıcı bilgiler. Ayrıca Atölyede kullanılan bilgisayar programı hakkında bilgiler.
- 6.Projelendirme ekibinin Çalışma Disiplinleri nasıldır. (Ekip lideri kimdir, iş dağıtımını kim nasıl yapar. İş teslimi nasıl yapılır, hizmet ücretleri dağıtımı nasıl yapılır, Takım Çalışması kuralları nasıldır)
- 7.Projelendirme ekibinin tasarım sürecinden yapının tamamlan-masına kadar nasıl bir çalışma sistemi içinde çalışmalarını sürdürüyor.
- 8.Mimarın/mimarların bugüne kadar gerçekleştirdikleri proje ve yapıların, isimleri, malsahibleri, adresleri, proje tarihleri, inşaat tarihleri, müteahhitlerinin isimleri, tanıtım fotoğrafları ile sunulmalıdır. (yapı grupları O.V.B grupları şeklinde ele alınabilir)

K.T.M.M.O.B Yönetim Kurulu

YAPI ÜRETİMİ SÜREÇ AŞAMALARI TABLOSU

Süreç aşamaları/Yönetim İşlevleri	Ön Fikir/Programlama	Dizayn	Gerçekleştirme Hazırlığı	Gerçekleştirme (Yapım)	Kullanma/İşletme	Bakım/Onarım
Planlama	-İsteklerin programlanması, -Yapılabilirlik etüdü, -Maliyet tahmini, -Bütçe tahmini	-Maliyet planlanması, -Bütçe plan., -Kaynak plan., -Teknoloji planlanması	-İhale dosyası hazırlama, -Keşif, -Teklif isteme, -İhale düzenleme	-İş programı, -Kaynak listeleri, -Bütçe programları	-İşletmenin planlanması	-Bakım ve onarımın planlanması
Örgütlenme	-Proje düzeyi örgüt strüktür modelinin geliştirilmesi. -Haberleşme modelinin geliştirilmesi. -İlişki ve anlaşma şekillerinin belirlenmesi. -Örgüt modeline uygun olarak rol alacak örgütlerin seçimi					
Yürütme/ Eşgüdümleme	Tüm üretim	sürecinin	koordine	yönetim		
		-Tesisat, strüktür, elektrik ve mimari grupların yönetimi		-Genel yüklenici olmadığı durumlarda alt yüklenicinin koordine yönetimi		
Denetim	-Arsa seçimi veya uygunluğunun denetimi, -Mal sahibi isteklerinin denetimi, -Zemin etüdü çalışmalarının denetimi, -Maliyet denetimi	-Maliyet denetimi, -Süre denetimi, -Programa uygunluk denetimi, -Teknoloji uygunluk denetimi, -Değer analizi	-İhale sonucunun değerlendirilmesi, -Tekliflerin denetimi	-İş programı denetimi, -İş kazalarının denetimi, iş etüdü	-İşletmenin denetimi	-Bakım ve Onarım denetimi

THE BUILDING THAT HOUSES THE OFFICES OF THE TECHNICAL CHAMBER OF CYPRUS (ETEK)

A.The history

1.1882: Part of the building appears on the cadastral plan of the area (Kitchener's Map).

2.1914: Additions on the building of 1882 and erection of a new section. The additions were completed by 1928.

3.1914: The plot of land that comprised the building was divided into smaller plots. The division of the plot as shown on today's plan was finished between 1928 and 1937.

4.1937: The owner of the paint shop located next to the building bought the eastern part of the building.

5.The building is declared by the Antiquities Department as Ancient Monument. Any alteration or intervention requires the approval of the Antiquities Department.

B.Description of the plots and of the building

1.The plots of the building are located inside the walled city of Nicosia at the area of the Pancyprrian Gymnasium and the historic church of St John, between Pendaktylou and Theseos Streets. Access to the building is given through Kerveros Street.

2.The total surface area of the plots is 785 sq.m.

3.The actual building has a total surface area of 435 sq.m. which is allocated in two floors: At the ground floor there are eight rooms of surface area of 204 sq.m. and 51 sq.m. of ancillary buildings at the yard of the building. At the first floor there are five rooms of surface area of 180 sq.m.

THE BUILDING THAT HOUSES THE OFFICES OF THE TECHNICAL CHAMBER OF CYPRUS (ETEK)

C. The state of the building before restoration

1. The building constitutes of the ground floor, which was built out of sandstone and of the first floor, which was built out of mad bricks. During the divisions that took place through the years wooden framework was used with infill by sandstone. The condition of the walls was fair but the lightweight walls (called also "dolmades") were decomposed in general.

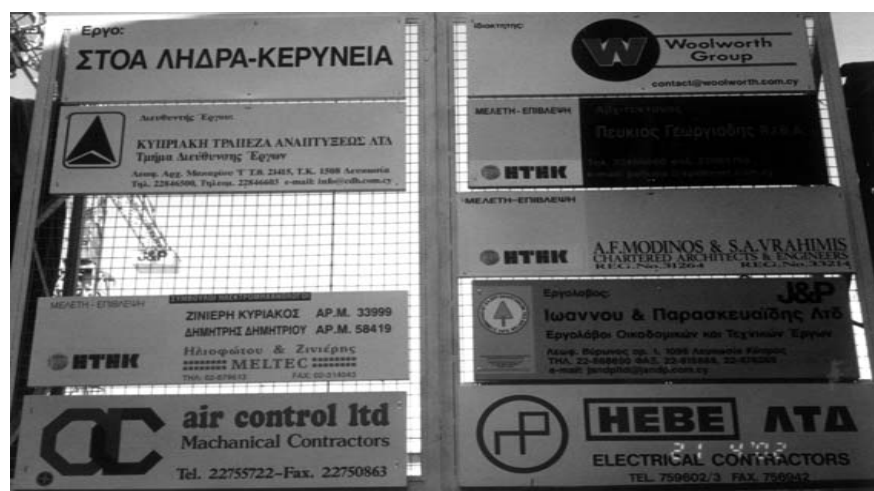
2. The floors had wooden framework covered with canes, or reed matting or timber planks. The top layer of the ground floor was covered with slabs of gypsum marble.

3. The wooden roof consisted of wooden beams, canes, reed matting, thick soil, wooden edges and roman type roof tiles.

4. Only a few doors and windows existed and they were in a very poor condition.

5. Idiomorphic elements of the building included the two stone built staircases with the auxiliary arch at their base and the wooden curved wooden beams of the roof.

6. The building is surrounded by a large yard. At its west corner there is an ancillary building (single room) in a very poor condition.

"ETEK" in kullandirtığı tanıtım levhaları.

THE BUILDING THAT HOUSES THE OFFICES OF THE TECHNICAL CHAMBER OF CYPRUS (ETEK)

D.The restoration

1. After a decision of the General Council of ETEK and after coordinated efforts, the Ministry of Interiors transferred to ETEK the complex of the buildings in order to house its offices. The relevant procedures started in 1995 and were completed in 1999.

2. As a result of an Architectural Competition the design of the restoration of the complex of the buildings was awarded to the Architect's team of Anastasia Pitta, Maria Mavrou and Kyriakos Antoniou.

3. The consultants of the team were:

Structural Engineer: Michal Pittas

Mechanical Engineer: Savvas Eliofotou

Electrical Engineer: Kyriakos Zinieris

Quantity Surveyor: Yiannis Vrahimis

4. The Project Manager was the Municipal Engineer of Nicosia Dinos Constantinou and the steering committee included the President of ETEK and other members of the Council.

5. The final cost of the restoration works rose to £450.000CYP and it was covered mainly

by the Ministry of Communications and Works (according to the law for restoration of exceptional and traditional buildings), by donations of prominent members of our society, by large firms and by simple members of ETEK.

6. Substantial was also the contribution of the Municipality of Nicosia in general and more specifically of our colleague and employee of the Municipality Agni Petridou who as an expert on matters of conservation provided valuable assistance. The Departments of Town Planning and Antiquities through their employees and colleagues architects and engineers assist the whole effort, as well.

7. Further to the above a whole group of architects and engineers assisted the effort with their valuable input on matters of conservation, restoration, earthquake protection etc.

TASARIM SÜRECİNDE DEPREM KRİTERLERİNİN ÖNEMİ VE MİMARLARIMIZIN BU KONU İLE İLGİLİ HİZMET İÇİ EĞİTİMLERİ AÇISINDAN GÖRÜŞLERİMİZ

Kriterlerin önemini belirtmek için önce kriterleri bilmek lazım. Sonra söylenen yanlış bilgileri

- Düzenli bir taşıyıcı sisteme olanak veren düzgün bir plan esas alınmalı, girinti, çıkıntılar sınırlı tutulmalı, bina uygun yerlerdeki derzlerle depremde olumsuz davranış göstermeyecek bloklara ayrılmalıdır.
- Birbirini izleyen katlar arasında ani rijitlik, dayanım değişikliği olmamalı, zayıf, yumuşak katlar yaratılmamalıdır.
- Kat döşemesi levha (diyafram) etkisi yapabilmeli, döşemede büyük boşluklar bulunmamalıdır.
- Taşıyıcı sistemde bazı kolonların kısa kalması önlenmeli, bu durumun taşıyıcı olmayan duvarlarla da meydana gelmemesine dikkat edilmelidir.
- Katların birbirine göre yatar yer değiştirmeleri sınırlı tutulmalı, yeterli rijitlik sağlanmalıdır.
- Düşey eksen etrafında burulmayı önlemek amacıyla katlarda rijitlik ve ağırlık merkezleri elden geldiğince yakın olmalıdır.
- Taşıyıcı sistemin süneklik düzeyi yüksek olmalıdır.
- Bitişik binalarda kat düzeyleri aynı olmalı, farklı yapılmaları zorunlu ise, bırakılan derz çarpışmayı önleyecek değerlerde olmalıdır.
- Taşıyıcı sistem bakımından düzensiz binaların yapımından kaçınılmalıdır.
- Yapı taşıyıcı sistemini oluşturan tüm kolon ve perdeler en az iki doğrultuda bağlanmalıdır. Konsollar nedeniyle bir doğrultuda bağlanmayan kolonlar bulunulmamalıdır.
- İskelette eksenlerdeki sapmalar, bina eni ya da boyunca devam etmeyen, döşeme ile biten çerçeveler önlenmelidir.
- Düğüm noktalarında kolonların taşıma gücü momentlerinin toplamı, kirişlerin taşıma gücü momentleri toplamından daha büyük olmalıdır (kuvvetli kolon-zayıf/yeterli kiriş).
- Yapının tüm Düşey taşıyıcı elemanları zemine kadar inmeli, temele oturmalıdır. Konsol ya da kirişe oturan, temele kadar inmeyen kolonlar özellikle depremin Düşey bileşeni altında tehlike kaynağı oluşturmaktadır.
- Binada taşıyıcı olmayan duvarlar da kalınlıkları, iskelete bağlanmaları, sistemin deprem davranışına etkileri açısından değerlendirilmelidir.
- Seçilen taşıyıcı sistem malzemesinin ve uygulama işçiliklerinin iyi kalitede olması sağlanmalıdır.
- Her sistemin malzemesine, özelliklerine uygun ayrıntılara özen gösterilmeli, tasarım eksiksiz yapılmalıdır.
- Temel zemini üst yapının önemine uygun olarak incelenmeli, yapı yerinin değiştirilmesi dahil, gerekli önlemler alınmalıdır.
- İyi yapılmış bir tasarımın, ancak iyi uygulandığı zaman

gerçek değerini bulacağı gözden uzak tutulmalıdır.

- Deprem sonrası konuşulanların yanlış anlaşılması ya da uzamanlıkları dışına çıkmaları, zaten tedirgin olan konuya yabancı kişilerin yanlış bilgi edinmesine neden olmuştur. Bu bilgilerin bazı teknik elemanlarda da oluştuğu, bazı raporlarda yer aldığı görüldüğünden kısaca değinmekte yarar vardır.
 - Yapı sağlam zemine oturuyorsa korkulmaz, depremden az etkilenir. Temel zemini elbette önemlidir. Ancak üst yapı yeterli olmadıkça, o zemine uygun düzenlenmedikçe depreme dayanıklı olmayacağı açıktır.
 - Temel su kaçarsa bina yatar, kayar.
- Su-temel etkileşimi ayrı bir konu olarak ele alınır ve temel zeminin incelenmesi bunu da içerir. Temelde su düzeyinin sık değişmesi korozyon tehlikesi yaratır. Bu da yeterli ve kaliteli bir beton örtüsü ile ya da önemli durumlarda su yalıtımı ile önlenebilir.
- Hafif yapı depreme dayanır, ağır yapı göçer.
- Her yapı kendi ağırlığına göre düzenlenir ve hesaplanır, iyi tasarlanmış ağır ya da hafif her yapı yeteri kadar güvenlikli olmak zorundadır. Özelliklerine uygun olmadan tasarlanmış ve inşa edilmiş hafif yapı da tehlikeli olabilir.
- Yapı ahşap ya da çelik gibi depreme dayanıklı malzeme ile yapılmalıdır.

Taşıyıcı sistem seçimine malzeme seçimi ile başlamak yanlış düzenlemelere götürür. Depreme dayanıklı malzeme tanımı yanlıştır. Her malzemenin belirli özellikleri, dayanımları vardır. Bunlara uygun kullandıkça, taşıyıcı sistemi etkileyen başka etkenlere olduğu gibi depreme de dayanıklı bir yapı inşa etmek mümkün olur.

Her konuda ve mimarlık, mühendislikte daha belirgin olduğu gibi bir sorun çözülürken, çözüm için bir seçim gerektiğinde yararlı ve sakıncalı yanları ile sıralanarak en uygun seçim yapılabilir. Taşıyıcı sistem malzemesi olarak söz konusu yapının özellikleri, çevrenin durumu, ekonomi göz önüne alınarak bu gün için kullanılan yapma, betonarme, çelik, ahşap iskeletli, ön yapı, hafif beton panel elemanlardan biri seçilecek ya da yeni bir buluş denenecektir.

Depreme dayanıklı bina, mimari projenin düzenli, sorun yaratmayacak bir taşıyıcı sistem oluşturulmasına olanak sağlayacak biçimde, uzmanların işbirliği ile sağlanması ve gelişmesi ile tasarlanabilir. Çoğu zaman yapıldığı gibi, deprem ve öteki tehlikeler göz önüne alınmadan biçimlendirilen mimari projeyi hesapçıya vermek, taşıyıcı sistemi düzenleyecek uzmanı hesap makinesi gibi görmek, düzeltilmesi olanaksız olumsuz sonuçlar yaratır. İnşaat çeşitli uzmanların az ya da çok katkısı, işbirliği ile gerçekleştirilecek bir bütün olarak ele alınınca işlevsel, güzel ve güvenli olabilir.

Doğu Akdeniz Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurten Aksugür ve Yüksek Mimar Doktora Araştırma Görevlisi Fatma İlkin'e hazırlamış oldukları bu değerli çalışmadan dolayı teşekkür ederiz...
Mimarlar Odası Yönetim Kurulu

Kuzey Kıbrıs'ta son yarım yüzyılda yaşanan politik ve yönetsel değişiklikler her alanda olduğu gibi mimarlık alanında da etkisini göstermiş, mimarlık mesleği kimlik kazanmaya ve kurumlaşmaya başlamıştır. Daha önceleri "Encümen" e kayıtlı olarak mesleklerini uygulayan mimarların 1962 yılında "Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimarlar Birliği" ne katıldıkları 1970 yılında ise bu kuruluşun "Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğine" dönüşmesi ile kendi meslek kuruluşları olan Mimarlar Odasını kurdukları görülmektedir (1). Kıbrıs mimarisinin geçmişi incelendiğinde eğitilmiş ilk mimarların mimarlar odasını kuran ve üye olan mimarlar oldukları görülür. Mimarlar Odasının ilk üyeleri başta Türkiye (özellikle İTÜ) olmak üzere İngiltere Amerika gibi dış ülkelerde eğitim gören vatana dönenlerden oluşmakta idi. Odaya 1 numara ile kayıtlı bulunan 1951 İTÜ mezunu Ahmet Vural Bahaddin ve 2 numara ile kayıtlı bulunan 1957 Sheffield mezunu İzzet Ezel Reşat Kuzey Kıbrıs'a çok güzel yapılar bıraktıktan sonra aramızdan ayrılmışlardır. Şu anda yaşayan en eski üye 1956 Sheffield mezunu, Emel Erhan, en eski kadın üye ise 1972 İTÜ mezunu Sevim Altan'dır. Türkiye'de mimarlık eğitimi olanaklarının (ilk özel mimarlık okullarının) artmasına paralel olarak 80 li yılların başlarında üye sayısında artışlar olmasına rağmen göze çarpan artışlar 90 lı yıllarda KKTC de mimarlık eğitimi veren kurumların açılmasından sonra olmuştur. Otuz yılı aşmış bir geçmişi olan Kıbrıs Türk Mimarlar Odası'nın üye sayısı 2002 yılının başlarında 540'lara ulaşmıştır.

Bugüne kadar mimarlar odasının yönetimi ve de faaliyetleri hakkında bir çok yazı yazılmış olmasına rağmen mimarlar odasına hayat veren gün geçtikçe ona daha da anlam kazandıran üyeler hakkındaki bilgiler mimarlar odası kayıtlarında saklı kalmıştır. Mimarlık mesleği ve mimarlar odası ile

ilgili araştırma veya yoruma taban oluşturacak herhangi bir istatistiksel çalışma yapılmamıştır.

Bu açığı kapatmak ve K.K.T.C.'deki mimarların sorunları, çalışma alanları, mimarlık mesleğinin diğer mesleklerle karşılıklı etkileşimi, mimarlık eğitimi konularında yapılacak çalışmalara ışık tutmak üzere, mimarlar odası kayıtlarından yararlanarak elde edilen, veriler değerlendirilerek grafik bir anlatıma dönüştürülmüştür.

Bu çalışmanın aynı zamanda,

→ KKTC de meslekleri ilgilendiren konularda projeksiyon yapacak olan araştırmacı , politikacı ve yöneticilere,

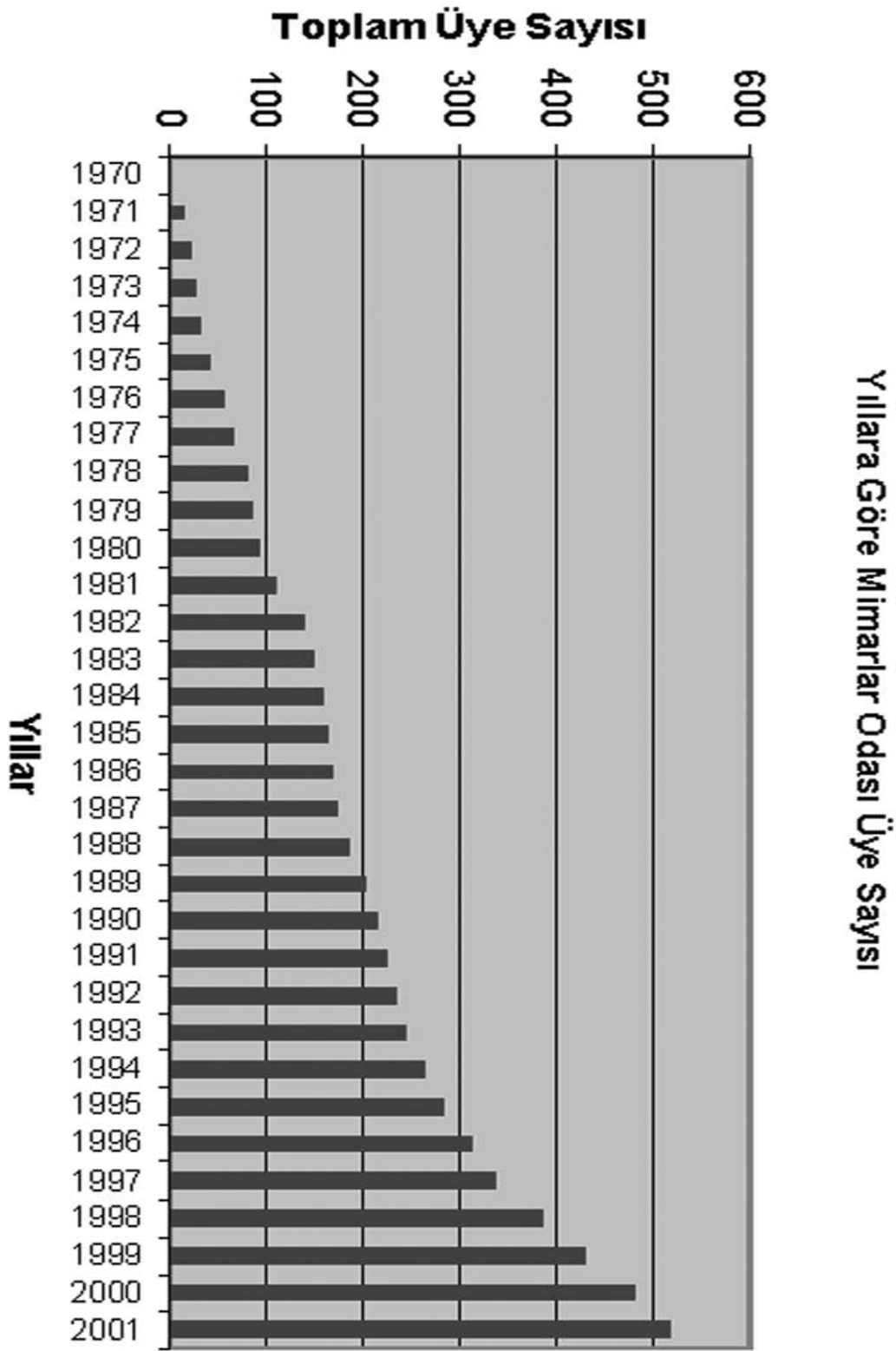
→ KKTC deki eğitim dallarının planlanmasında karar verme konumunda olanlara,

→ Meslekler arası ilişkileri ve dengeleri inceleyenlere,

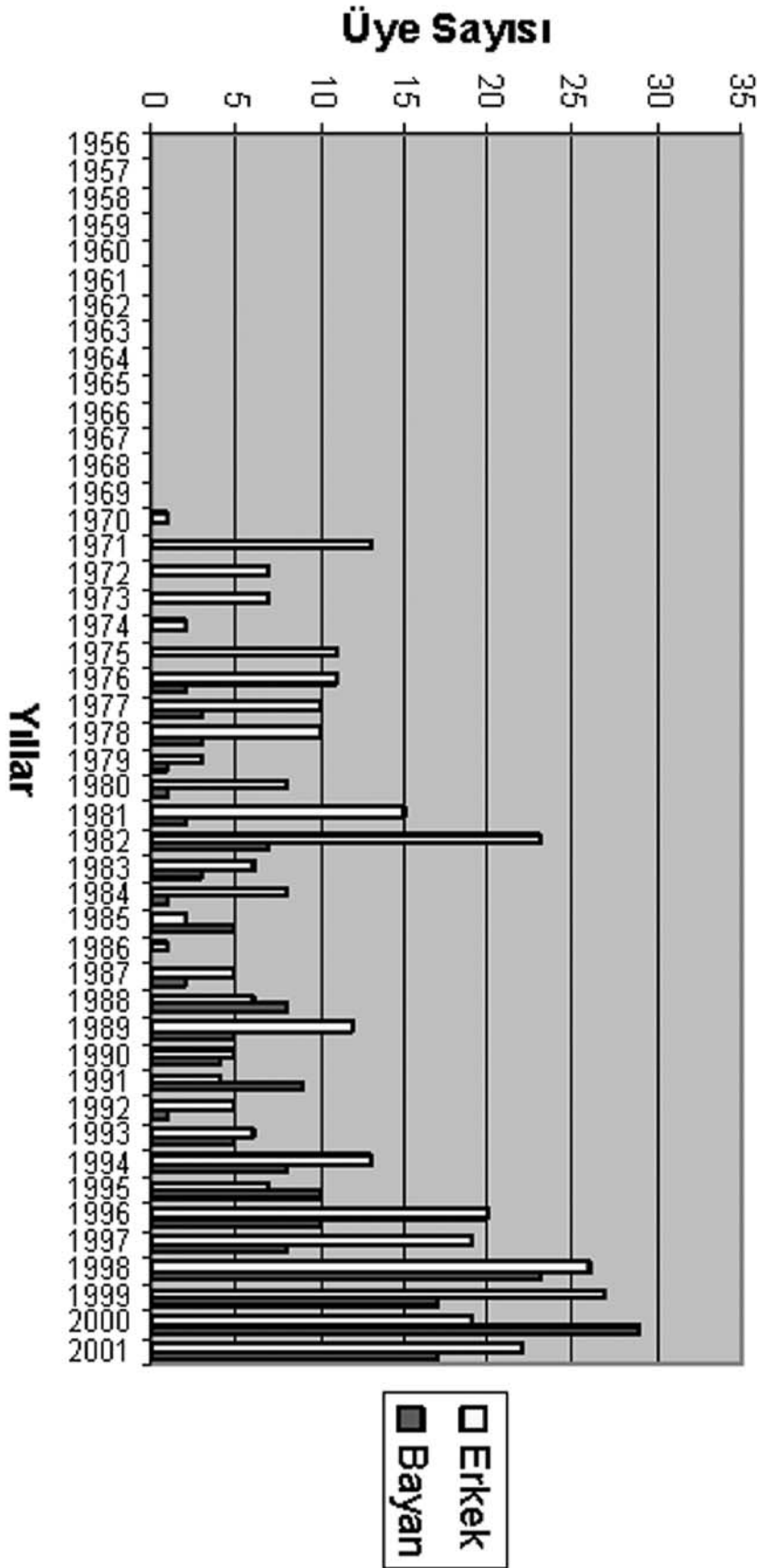
→ Meslek seçecek olanlara, da yardımcı olacağı, bu konularda yapılmış çalışmalara yeni bir bakış açısı getirirken yeni yapılacak çalışmalara da bir ivme kazandıracağı umulmaktadır.

İstatistiksel çalışmanın sonucu olan grafik sunumlar Mimarlar Odası kayıtlarının taranması ve bulguların analizi sonucu ortaya çıktığından bu kayıtlarındaki bilgilerle sınırlı kalmaktadır. KKTC de yaşayan fakat Oda'ya kayıtlı olmayan mimarlar doğal olarak bu araştırma kapsamına girememişlerdir. Mimarlar Odası üyelerinin veya konu ile herhangi bir nedenle ilgilenenlerin bizlere ulaştıracakları bilgi, eleştiri ve öneriler bundan sonraki çalışmalara katkıda bulunacaktır.

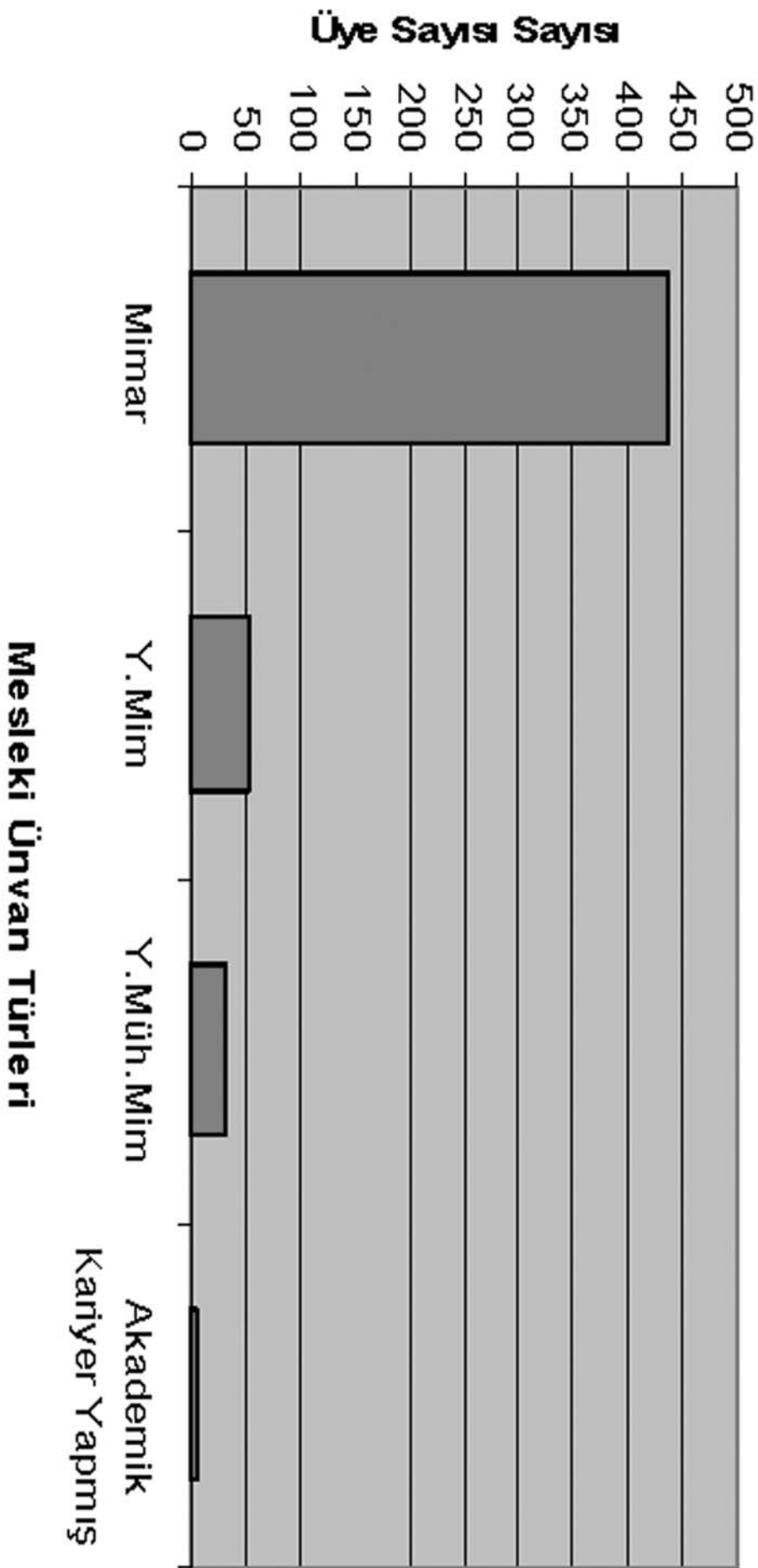
(1) I. Kültür Sanat Kurultayı Oluşum Tutanak, Rapor ve Kararları , 3-6 Mart 1998.

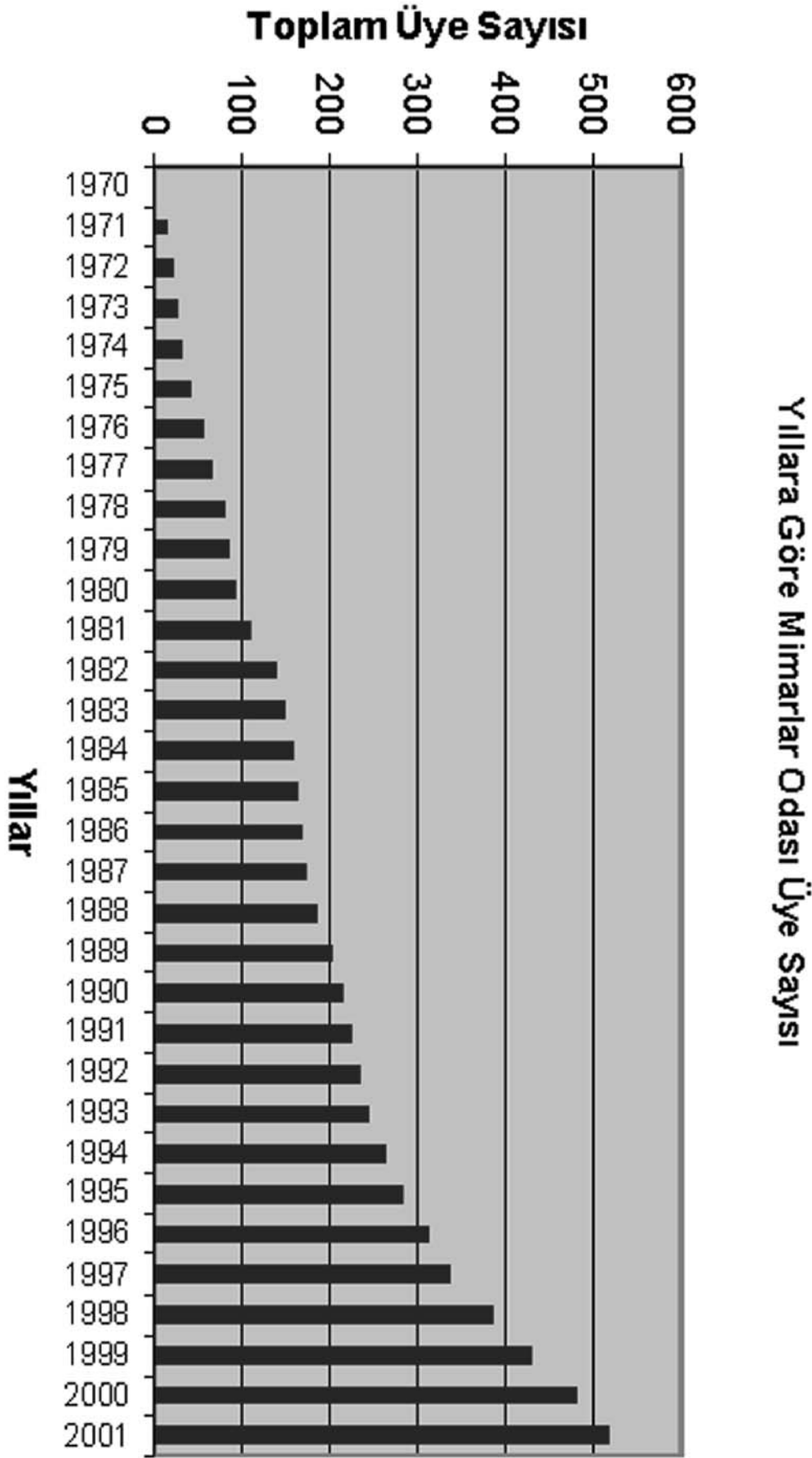

Mimarlar Odası Üyelerinin Mimarlar Odasına Kayıt Tarihlerine Göre Dağılımı

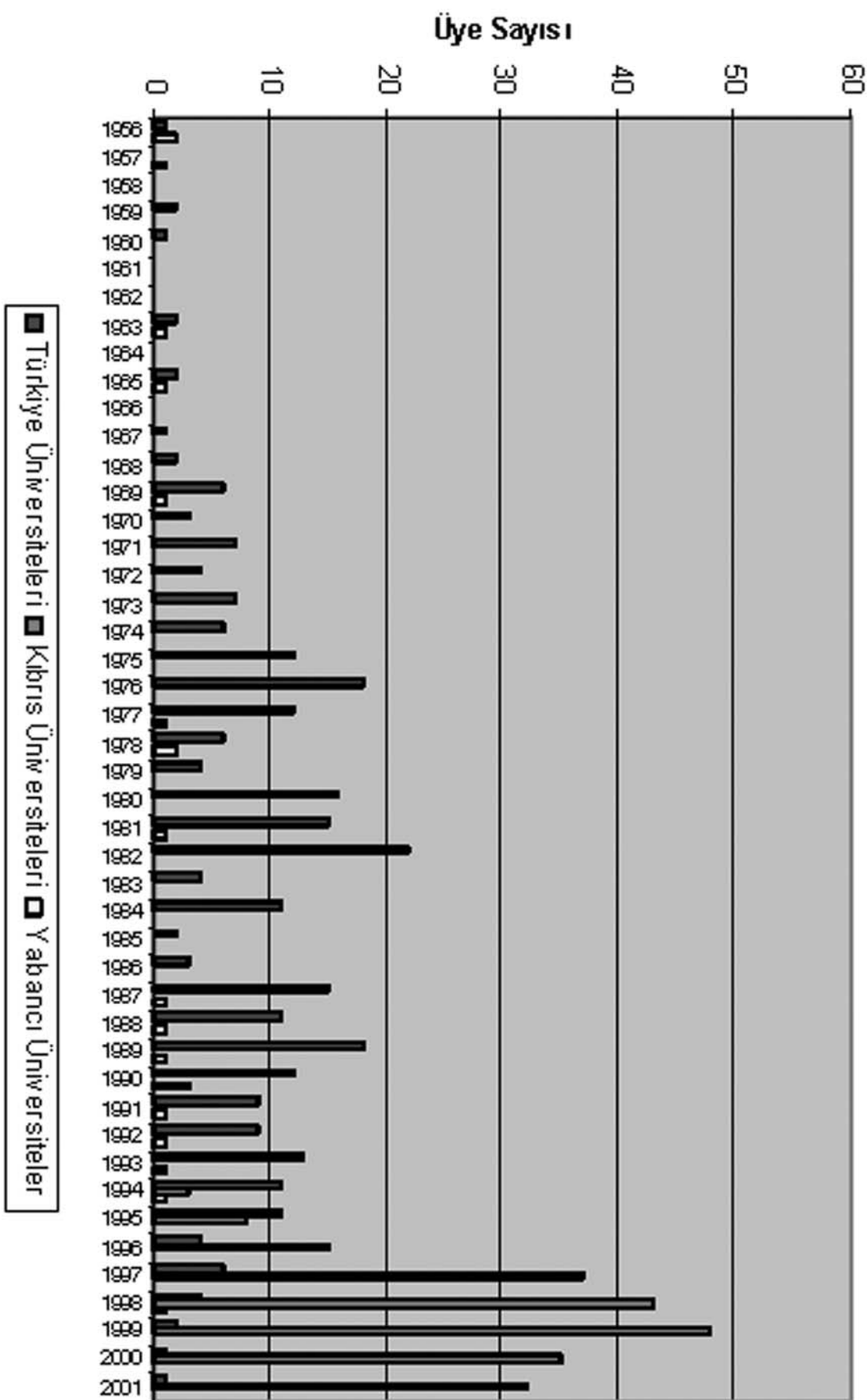

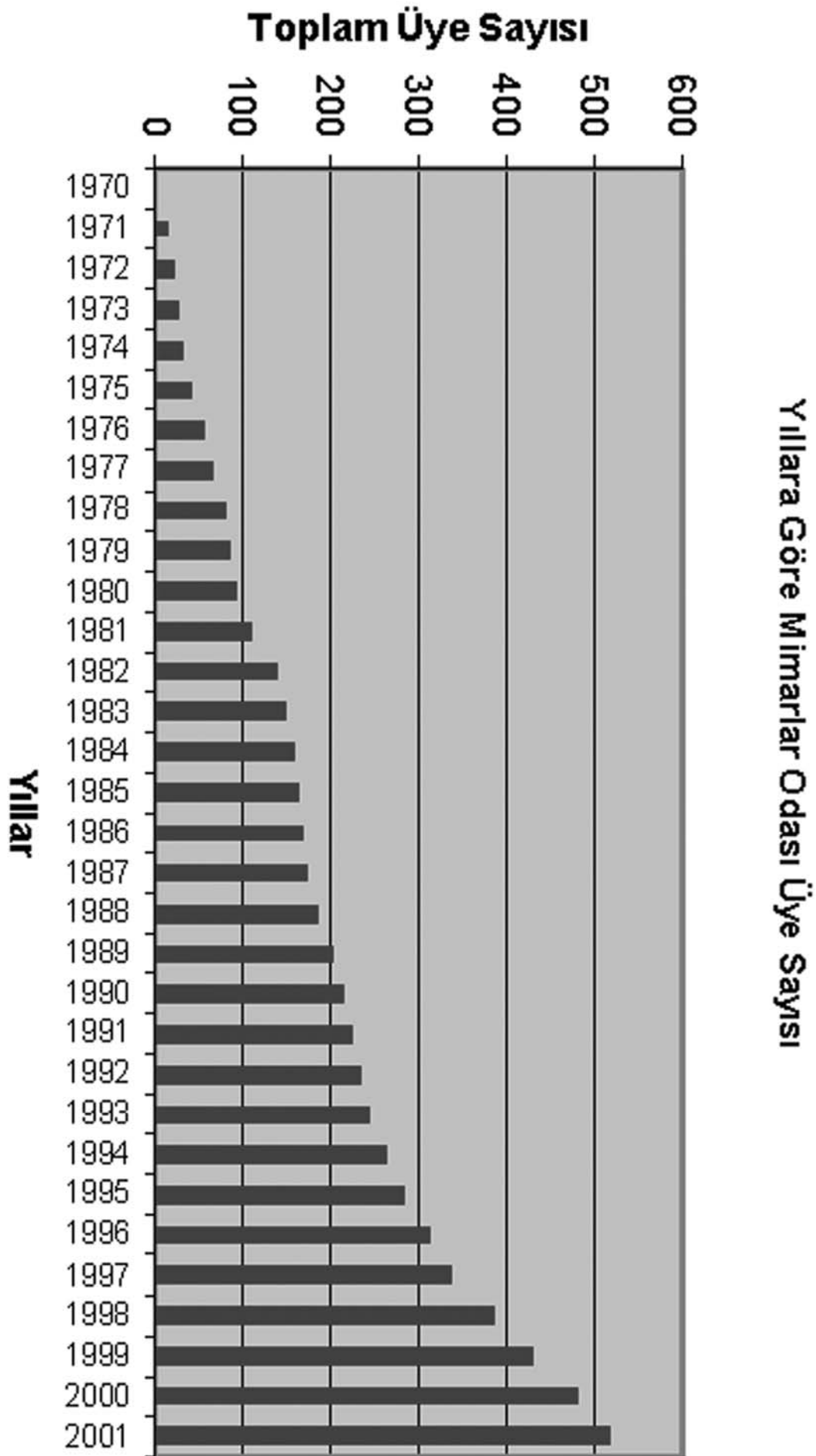
Mimarlar Odası Üyelerinin Mesleki Ünvanları

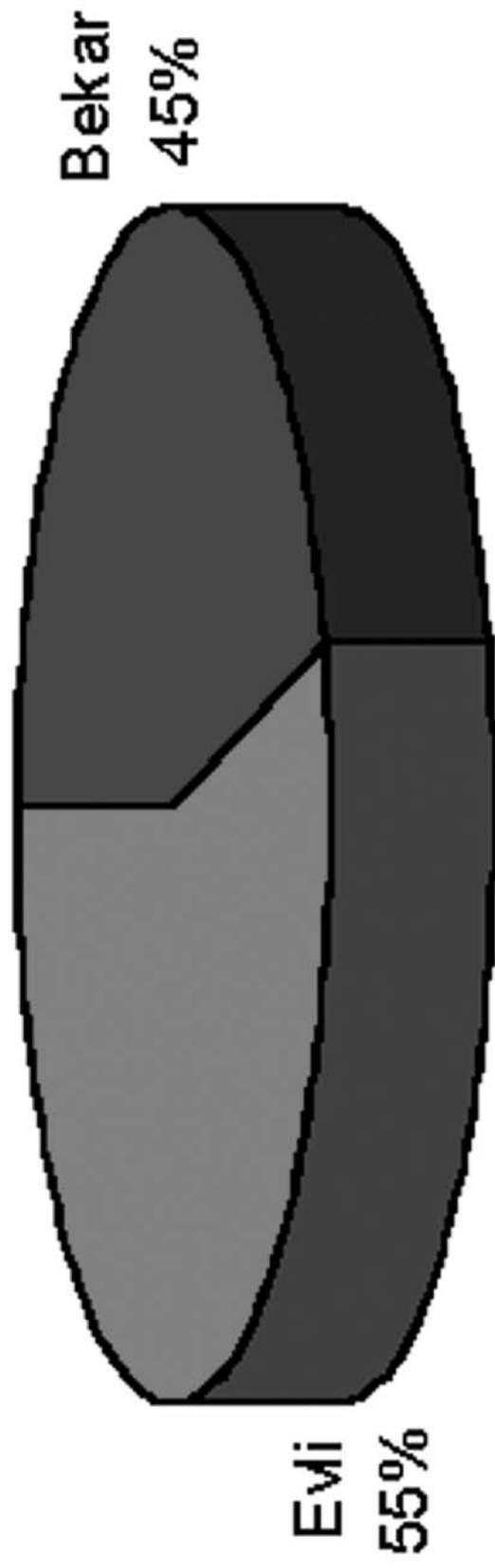

Mimarlar Odası Üyelerinin Mezun Oldukları Ülkelere Göre Dağılımı

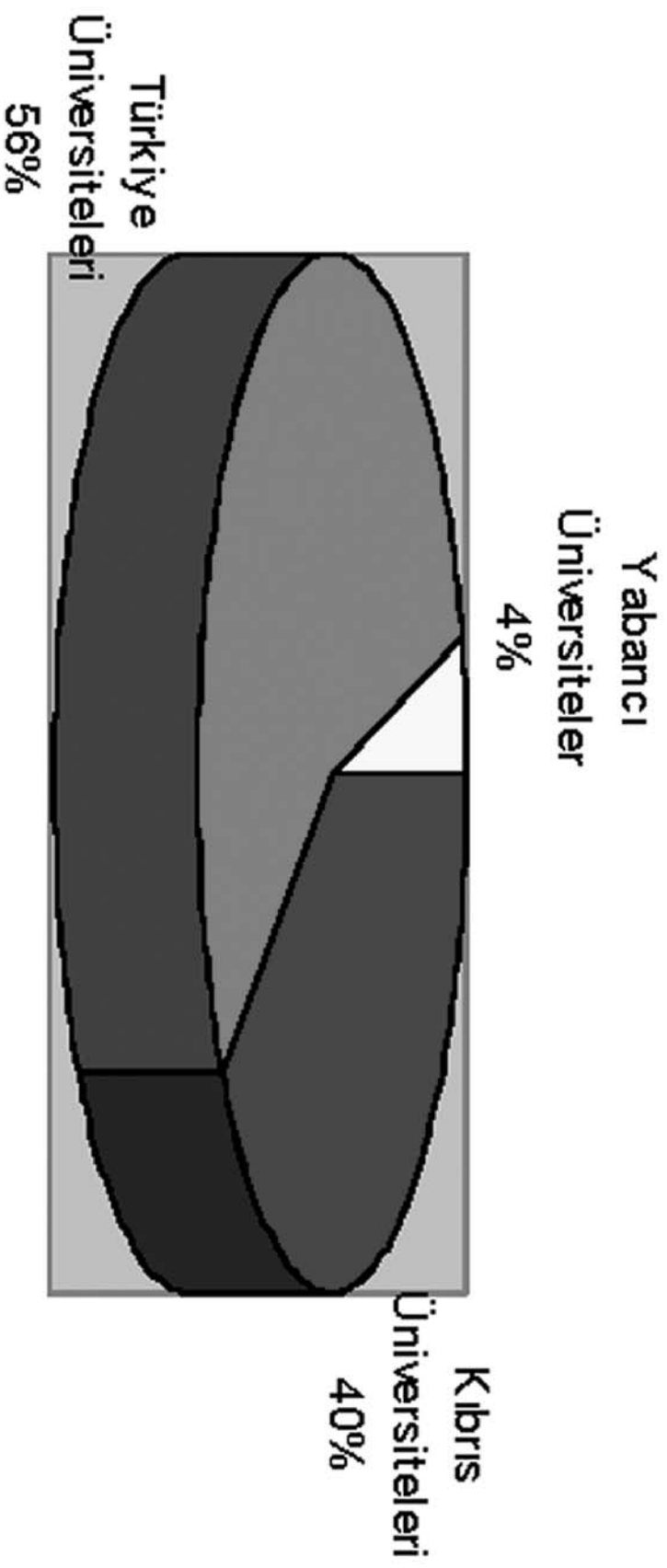

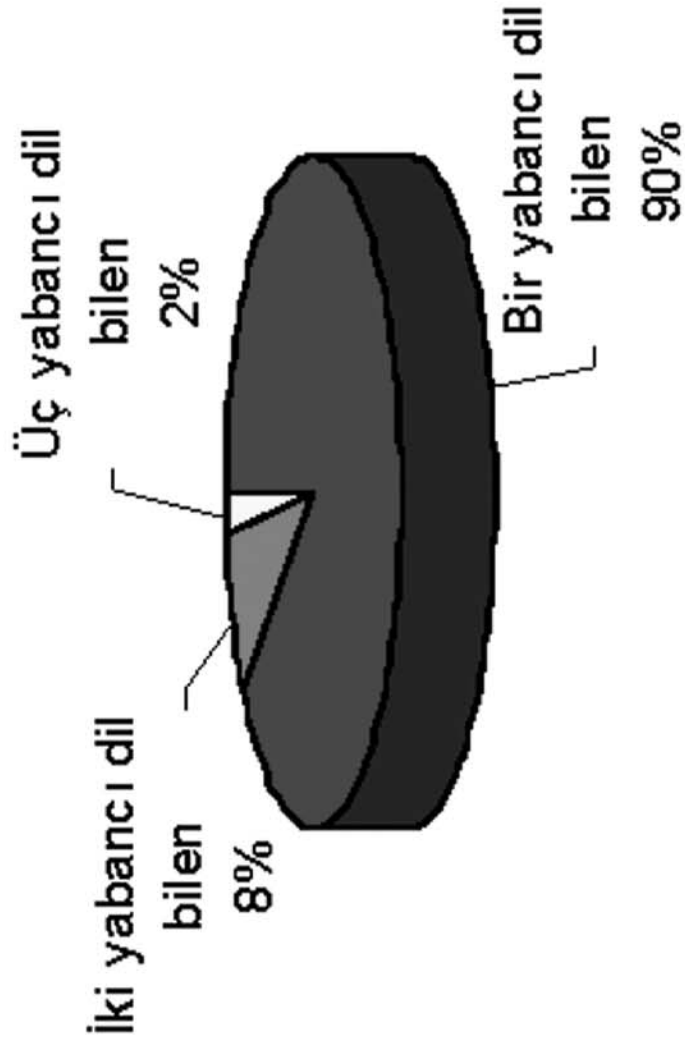
Mimarlar Odası Üyelerinin Medeni Halleri

Mimarlar Odası Üyelerinin Mezuniyet Yerleri

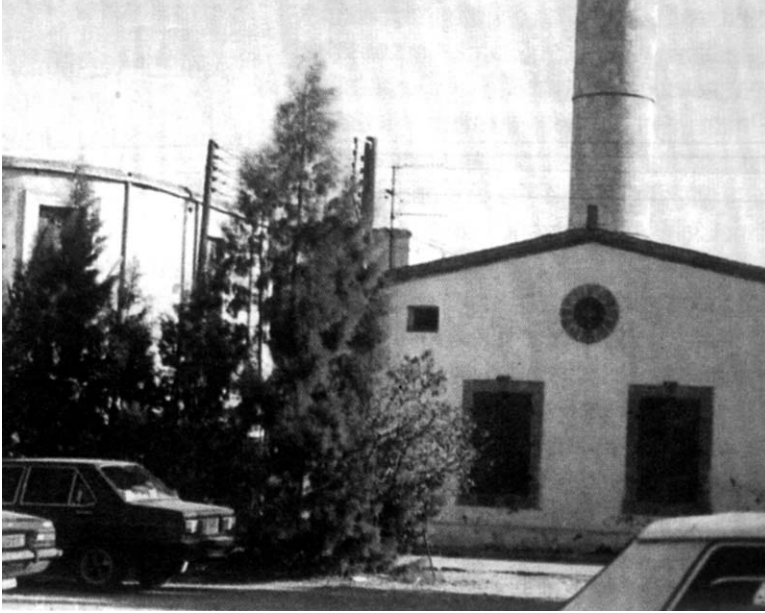

Mimarlar Odası Üyelerinin Yabancı Dil Bilgileri

KIBRIS'TA UYGULANAN BİR ARAŞTIRMA PROJESİ

Doç. Dr. Üstün Alsaç

Çok toplumlu kültürlerin ilginç yanları oluyor. Aynı yerde hem o toplumların kültürüne özgü kimi özellikleri, hem de bunların karışım- larından ortaya çıkan bileşime ilişkin özellikleri görmek, yaşamak çok güzel bir şey. Bunun en iyi örneklerinden birinin İstanbul olduğunu biliyoruz. Çok toplumlu bir imparatorluğun başkenti olan bu kentin de böyle özellikleri varmış ve bugün bunların bir bölümünün yitirilmiş olmasına üzülmüyoruz. Böyle bir varışlığın yaşatılması gerektiğini düşünüyoruz.

Kıbrıs da böyle bir yer. Burada iki toplum uzun bir geçmiş boyunca birlikte yaşamış, bir yandan kendi kültür- lerinden gelen birikimi koru- muşlar, bir yandan da bunların birbirine karışması bu adaya özgü kimi tatlar yaratmış. Hangi kültüre bağlı olursa olsunlar, burada yaşayan insanlar da bun- ları doğal karşılayıp benim- semişler. Hiç Gotik bir camiye gittiniz mi? Ya da bir Venedik kalesinde çağdaş müzik konseri dinlediniz mi? Ortaçağdan kalma bir limanın kıyısında bir fincan kahve ya da bir bardak şarap içmeye ne derdiniz? Eğer buna benzer şeyler yapmadıysanız olağandışı bir deneyimden yok- sun kaldınız demektir.

Ama çok toplumlu olmanın sorunları da var doğal olarak. Hele ayrımlar yapay olarak körüklenmişse kültürler arasındaki renkli fark- lılık kara bir düşmanlığa bile dönüşebiliyor. O zaman da işler içinden çıkılmaz boyutlara ulaşabiliyor. Herkesin bildiği gibi, Kıbrıs bunun

için de tipik bir örnek.

Gene de toplumların içinde sağduyulu bireyler yok değil. Onlar bu yapay ayrımcılığın yapıcı bir bir- likte yaşama dönüştürülmesinin daha iyi olacağını biliyorlar. Bu doğrultuda çalışmalar yapıyorlar. Zaman zaman göle çalınan mayaların tuttuğu, bu düşüncelerin olumlu sonuçlar verdiği görülüyor. Neyse ki, kimi uluslararası kuruluşlar bu doğrul- tudaki çabalara destek veriyorlar. Kıbrıs'da bunun da örnekleri var.

Birleşmiş Milletler örgütünün kimi bölümleri bu tür çalışmaları özendiriyorlar. Eğer kişi ya da kuru- luşların böyle projeleri var ve toplumun iki kesimini de ilgilendirecek nitelikteyseler, bunlar değer- lendiriliyor, uygun bulunanlar destekleniyor. Bunun koşullarından biri de hükümetler dışı örgütler tarafından önerilmiş ve uygulanmak isteniyor olmaları. Bu yazımda Kıbrıs'da uygulanan, ONOPS (Birleşmiş Milletler Proje Servisleri Bürosu) ile UNDP (Birleşmiş Milletler Geliştirme Program) tarafından desteklenen ve bizim uğraş alanımızı ilgilendiren böyle bir projeden söz etmek istiyorum.

Projenin adı Geleneksel Kıbrıs Yerleşmeleri. Genel olarak adadaki yerleşmelerin özelliklerini araştırmaya, bun- ların korunması, iyileştirilip geliştirilmesi, gerektiğinde kimi özellik- lerin çağdaş yaşama uyarlanabilirliklerinin araştırılması konusunda bir çalışma. Projeyi yukarda anılan uluslararası kuruluşlara KKTC

Mimarlar Odası önermiş. Türk kesimindeki yürütücülüğünü de böyle bir çalışmaya önyak olan mimar Necdet Turgay üstlenmiş.

Rum kesimindeki mimarlar ve yapı mühendisleri daha çok

KIBRIS'TA UYGULANAN BİR ARAŞTIRMA PROJESİ

geleneksel yapıların yenileştirilmesi sorunları üstünde çalışmak istemişler. Onun için de orada bir taş biri de yenileştirilmesi konusunda nelerin yapılabileceği araştırılıyor.

Türk kesimindeki çalışmaların ise yapay fiziksel çevre ile toplumsal yapı ilişkilerine ağırlık vermesi öngörülmüş. Mimarlar Odası bu konulara ilgi duyan üyelerinin katılımıyla çalışmalarını başlatmış. Necdet Turgay Kıbrıs'da adını duyurmuş bir mimar,

Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesinde yarı zamanlı öğretim görevlisi. Büyük bir heyecanla bu projeyi yürütürken her yaştan genç mimar ve araştırmacıları çevresinde toplamış. Ayrıca Rum kesimiyle ilişkilerin de koordinatörlüğünü yapıyor. Her kesimdeki çalışmaların bir araya getirilmesi ve bunların bir kitap biçiminde yayınlanması düşünüyor.

Kıbrıslı mimarlar bu tür bir çalışmanın yapancısı değiller. Bundan önce de her kesimin mimarları benzer bir araştırma projesini gerçekleştirmişler, bu çalışmaların sonuçları 1995'de bir kitap biçimine getirilmiş. Bu yayının adı Twelve Traditional Cyprus Wuses, yani On iki Geleneksel Kıbrıs Evi. Her iki kesimin mimarları altı gruba ayrılarak Kıbrıs'ın kültürel kalıtına ilişkin önemli bir yapıt ortaya çıkmış. Yeni projenin yürütücüsü olan Necdet Turgay bu çalışmada da yer almış, kitaba Abide Eryaşar Başman ile birlikte incelediği bir ev ile katkıda bulunmuş.

Böyle ortak çalışmaların yalnızca bilimsel araştırmaları gerçekleştirmek işlevinin yanı sıra iki toplumun insanlarını birbirine yakınlaştırmak gibi bir yararı var. Hatta belki tıpkı çizimleri yapılan konutların kültürel yaşama katkısından çok bu tür ilişkilerin kurulmasına yol açması bile bu adada yaşayan insanların geleceği açısından daha önemli bile denebilir. Sıradan insanlar

birbiriyle çatışmak istemiyorlar, bilim ve sanat adamları barış içinde birlikte yaşamının önemine inanıyorlar.

Bu düşüncelerin de toplumların bütün kesimlerine yaymak için çalışıyorlar.

Bunun için yapı sanatından daha iyi bir çalışma alanı olabilir mi?

Gelenekseliyle, çağdaşıyla, kırsalıyla, kentseliyle mimarlık yapıları hem kültürlerin izini taşıyor, hem de sessiz yansızlıklarıyla biz hepinizin ortak ürününüz iletisini veriyorlar. Onu incelemekten, onunla uğraşmaktan daha barışçı, daha bir-

leştirici bir şey olabilir mi? Yukarıda andığım çalışmayı kısa bir yazıyla Cumhuriyet Kitap'ta tanıtmaya çalışırken ben de yazımın başlığını "Barışın Öteki Adı: Mimarlık" diye koymuştum. Bu yazıyı KKTC Mimarlar Odasının yayın organı Mimarca dergisi de yayınlamıştı.

Yeniden konumuza dönersek, Kıbrıslı mimarlar bu seferki araştırmanın odağı olarak Kuzey Kıbrıs'ın kesiminden iki yerleşmeyi seçmişler, bunlar Ağırdağ ve Alaniçi köyleri. Bu seçimin nedeni kırsal yerleşmelerin kentsel yerleşmelere göre dış etkilere daha az açık olması, dolayısıyla da kimi geleneksel yapı tekniklerinin korunmuş, hatta hala uygulanıyor olması. Seçimde yerleşmelerden birinin Türk, ötekini de Rum köyü olmasına özen gösterilmiş. Birinin dağ birinin de ova yerleşmelerinden seçilmesine çalışılmış. Yerleşmelerden birinde taş, ötekinde kerpiç gibi farklı yapı gereçlerinin kullanılıyor olması da bir başka seçim nedeni olmuş.

Proje çalışmaları Kasım 2001 tarihinden beri sürdürülüyor. Oluşturulan çalışma birimleri bu yerleşmelere giderek alan çalış-

KIBRIS'TA UYGULANAN BİR ARAŞTIRMA PROJESİ

malını yapıyorlar. O da bir öğretim görevlisi olan mimar Dr. Hüseyin Ateş'in öne hazırlıklarını yaptığı ve Mimarlar Odası ile çalışma gruplarının kimi değişikliklerle benimsediği çalışma programına göre yerleşmelerin aşağıdaki özelliklere göre incelenmesine karar verilmiş.

- *Yapı gereçleri
- *Yapım(konstrüksiyon) özellikleri
- *Yüzey dokuları
- *Strüktür özellikleri
- *Evlerin tipolojileri
- *Kentsel tipolojiler
- *İç uzam özellikleri
- *Yapı yüzlerinde boşluk-doluluk özellikleri
- *Süsleme ve bezemler
- *Toplumsal yapı

Böylece bu yerleşme birimlerindeki yapıların bir dökümü çıkarılmış olacak. Bunlara kırsal kesim yerleşmelerindeki yapıların doğa ile uyum içinde ya da doğaya karşı davranışlarını konu alan ve yapı üretiminin toplumsal boyutlarını incelemeyi amaçlayan bir araştırmanın katılması ile çalışma tamamlanmış olacak. Alan çalışmaları mimar Şaziye Hafızoğlu, Özgür Dinçyürek, Reyhan Pırıldak, Birgül Beyatlı, Özge Özbekoğlu ve Fatma Terlik tarafından yürütülmüş. Aşama aşama bitirilmesi planlanan çalışmaların bir bölümü sonuçlanmak üzere.

Mimarlar Odası proje kapsamında başka etkinlikler de düzenlenmiş. Bunlardan biri bir dizi konuşma. Geleneksel mimarlığın çeşitli sorunlarına kuramsal açıdan yaklaşacak bu konuşmaların Rum kesimindeki uğraşdaşlarla düşünce alışverişi sağlaması da istenmiş. Böylece her iki kesimdeki çalışmalara ilişkin bilgiler karşılıklı olarak birbirine iletilir diye düşünülmüş. Onun için de konuşmaların Lefkoşa'da sınırdaki bulunan ara bölgedeki Ledra Palas'ta yapılmasına karar verilmiş.

KKTC Mimarlar Odası elinden geldiğince Türkiye'li uğraşdaşlarını da bu tür çalışmalara katmaya çalışıyor. Bilindiği gibi Kıbrıs'daki üniversitelerin mimarlık bölümleri var ve bunlardada görev alan öğretim üyelerinin bir bölümü de Türkiye'li. Çalışma alanlarının kesiştiği noktalarda bu araştırmacıların birikiminden de yararlanmak isteniyor. Sözü ettiğim konuşmalar dizisi bu görüşle planlanmış. Ayrıca yukarıda belirtilen çalışmaya başka disiplinlere bağlı uzmanların da katkıda bulunarak yelpazenin genişletilmesi de düşünülmüş.

Bir program çerçevesinde düzenlenen konuşmalar dizisi aşağıda

adları ve konuşmalarının başlıkları verilen katılımcılarla gerçekleştirildi.

*Tuncer Bağışkan (Kazibilimci, Kıbrıs) Ağırdağ köyünün tarihi ve yakın geçmişi ile ilgili bir araştırma.

*Hüseyin Ateş'in (Mimarlık tarihçisi, Kıbrıs) Çamurda ayak izleri

*Reyhan Pırıldak Sabri (Mimar yenileştirmeci, Kıbrıs) Kültürel kalıtın korunmasına ilişkin kuramlar

Üstün Alsaç (Mimarlık tarihçisi, Türkiye) Geleneksel ve çağdaş konutlar arasında bir karşılaştırma

*Derya Oktay (Mimar kentsel tasarımcı, Türkiye) Sürdürülebilir konut çevreleri: Geleneksel Kıbrıs yerleşmelerinin öğrettikleri

*Gül Özbek (Mimar, Lefkoşa'daki Arabahmet Mahallesindeki koruma çalışmaları sorumlusu, Kıbrıs) Geleneksel yapım teknikleri, yapı gereçleri ve bunları koruma yöntemleri.

Ocak 2002 sonunda Nisan 2002 ortasına kadar süren bu konuşmalar geleneksel yapı sanatlarına ilişkin ilginç konuları ele aldılar, bunlar Rum kesiminden gelen uğraşdaşlarıyla birlikte tartışıldılar. Özellikle Hüseyin Ateş'in geleneksel bir yapı gereci olan ve Kıbrıs'da da yaygın bir kullanım alanı olmuş olan kerpicing çağdaş yöntemlerle üretilme koşullarının araştırılması konusunun ivedilikle ele alınması gereğine değinen konuşması önemli bir katkıydı.

Bu etkinliğin en önemli yanı, daha önce de söylediğim gibi, Rum kesiminden gelen mimar ve mühendislerle tanışmak, kimi eski dostlukların pekiştirilmesi ve ortak bir tartışma ortamı oluşturmak oldu. Açılış ile kapanış konuşmalarını Mimarlar Odası Başkanı Ekrem Bodamyalızade'nin yaptığı toplantılar da açık büfe biçiminde düzenlenen bir yemekle sona erdi.

Projenin yürütücüsü olan Necdet Turgay bütün katılımcılardan bu çalışmaların nasıl daha yaygınlaştırılabileceği, sıradan insanların, özellikle de yukarıda belirtilen yerleşme birimlerinde yaşayanların bunlardan yararlanmaları için nelerin yapılabileceği konusunu düşüncelerini istedi. Mimarlar Odası olarak her türlü öneriye açık olduklarını, bunları ya bu, ya da bir sonraki proje kapsamında yaşama geçirmek için çalışacaklarını belirtti.

Gelenekseliyle, çağdaşıyla yapı sanatı herkesi ilgilendiren bir uğraş. Ama çoğu kez bunu mimar olmayanlara anlatmak kolay olmuyor. Genellikle kendimiz söyleyip kendimiz dinliyoruz. Başka ülkelerde, yöneticiler de içinde olmak üzere, toplumun pek çok kesimi bu konulara daha çok ilgi ve duyarlılık gösteriyorlar. Bu da onların araştırmacı, tasarımcı ve uygulamacıları daha iyi anlamalarını sağlıyor, onlara arka çıkmalarına yol açarak daha yaşanabilir yapılaşmış çevreler oluşturmalarını, var olanların iyileştirip geliştirmesini kolaylaştırıyor. Bizim de mimarlar olarak bu doğrultudaki çalışmalara arka çıkmamız, onları uzmanlarının dışına taşıyacak biçimde yaygınlaştırmamız gerekiyor.

Kıbrıs'da uygulanan araştırma projesi kısaca böyle. Ona katkıda bulunan tüm araştırma ve mimarlara teşekkürler.

Doç. Dr. Üstün Alsaç

(Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi)

Kaynaklar:

*Anonim, Twelve Traditional Cyprus Houses, Lefkoşa, 1995

*Üstün Alsaç, "Barışın Öteki Adı: Mimarlık", Cumhuriyet Kitap, sayı 431, 1998

*Üstün Alsaç, "Barış Öteki adı: Mimarlık", Mimarca, Sayı 66, 2001

MİMARİ TASARIMDA PLANLAMA KARARLARI

1.Bina yerleşimi.... Genel çevre ve kitle-
sel kararları.

*Fiziki çevre verilerine göre bina kom-
pleksinin ve genel-özel alanların düzenlen-
mesi.

2.Bina... ana sirkulasyon ve kitle karar-
ları.

*Bina bütünü oluşturarak, ana işlevlere
ulaşım kararları ile bina formunun biçim-
lendirilmesi.

3.Bölüm... Strüktürel biçimlenme karar-
ları.

*Uygun taşıyıcı sistemin seçimi,
bölümsel biçimlenmeye göre aks ve
büyüklerin bulunması ile bina bölümlerinin

oluşturulması.

4.Mekan... Mekansal biçimlenme karar-
ları.

*Mekanın kullanımına alt döşem,
biçim ve büyüklerinin saptanması ile
mekansal ile mekansal biçimlerin oluştu-
rulması.

5.Eylem Alanı... Eylem alanı biçimlen-
me kararları.

*Mekan bileşeni olarak eylem alan-
larının biçimlendirilmesi ve Büyüklerinin
bulunması.

(Strüktürel-mekansal büyüklerin bulun-
ması.)

BİR YAPININ VEYA KOMPLEKSİN MİMARİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİNE ÖRNEK:

1.TASARIMIN OLUŞMASINDAKİ ANA FİKİR

2.Programın ana elemanlarının araziye yer-
leştirilmeleri, birbirleri ile ve arsanın yakın çevresi
ile ilişkileri bakımından başarıları.

3.Yapı veya yapıların plastiğinin başarısı, yakın
çevreye ve kent katkısı. Yapı plastiği ile fonksiyonu
arasındaki ilişki, veya yapıların kompleksi plastiği
ile fonksiyonları arasındaki ilişki, doğru mu?

4.Arsa kullanılışında mümkün olan az yoğun
çözümlerin bulunması. Yeşil alana katkı.

5.Genel yerleşimde ulaşım ve yaklaşım açısin-
dan; insan, Araç servis girişlerinin kolay kavran-
abilir, kolay ulaşılabilir olması.

6.İç ve Dış ilişkilerin çözümünde; Mekan düzen-
lemelerinin rasyonel ve yöneltici olması.

7.Bina veya binalara dıştan bakış açısının
önemi, bina içinden dışarıya veya binalar arasın-
dan dışarıya bakışın önemi.

8.İçte ve dışta, kullanım alanı ve servis
sirkülasyonlarının iyi ayrılmasının başarılı çözümü.

9.Programın önemli öğelerinin yerleştirilişinde
yönelmenin başarısı (Manzara, iklim koşulları, yön
bakımından)

10.ALİŞILMIŞ, GÖRÜŞÜLMÜŞ, HER YERE

UYGULANABİLİR ÇÖZÜMLER YERİNE,
YAPILACAĞI KENTE, YAKIN ÇEVREYE VE ARSASI-
NA UYAN, PROGRAMIN VE İHTİYAÇLARIN DOĞRU
YORUMUNDAN DOĞAN ÖZGÜN ÇÖZÜMLERİN
BULUNMASI.

11.ÖNEMLİ İÇ MEKANLARDAKİ MİMARİ
BAŞARI.

12.MÖDÜLASYON İSTEYEN ELEMANLARIN
ÇÖZÜMÜNDEKİ BAŞARI.

13.Taşıyıcı sistemde; Fonksiyonlarla bağdaşan
optimum çözümlerin bulunması.

14.Tesisat sistemleri bakımından; mimari
çözüm başarısı.

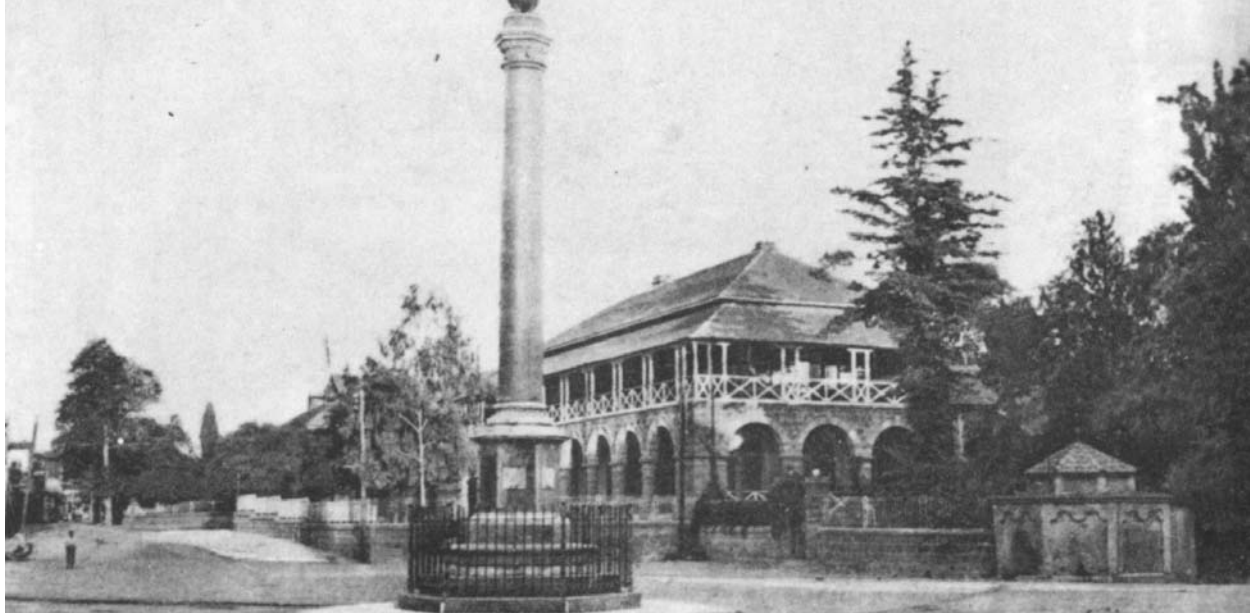
15.Tüm binanın veya kompleksin, yangın panik
vb., hallerdeki durumu, mimari çözümün bu
bakımdan başarısı.

Derleyen

Ekrem Z.Bodamyalızade. Mimar

Mahkeme Binaları

Fatma Terlik - Özge Özbekoğlu

Sarayönü Binaları:

Lefkoşa'yı Lefkoşa yapan Lüzinyanlardır. Aslen Fransız olan bu sülalenin, kurucusu Guy De Lusignan'ın Kudüs Krallığını yitirmesi ve o sırada Kıbrıs'ı ele geçiren İngiltere Kralı I. Richard'dan adayı satın alıp feodal krallığın merkezi yapmasıyla Kıbrıs'ta Lüzinyan dönemi başlar. Böylece Lüzinyan döneminde Lefkoşa, ya da Frenklerin deyimiyle 'Nicosie', katedralleri, kiliseleri, manstırları, ziyaretgahları, sarayları, büyük konakları, geniş sokak ve alanları, köprüleri, sebze-meyve bahçeleriyle yabancı ziyaretçilerin dikkatini çeken bir şehir durumuna gelir.

Bu dönemde Lefkoşa beş kapılı surlarla çevrili olup Kanlı Dere surlar içinden geçer. Venedik döneminde olası Osmanlı saldırısına karşı Lüzinyan surları ve içerisinde mimari değeri bulunan birçok kilise ve manastırlar yıkılıp, surlar üç kapılı olarak tekrar yapılır. Günümüze dek gelen bu surların özelliği, Lüzinyan döneminde yapılan düzensiz şekilli surlar gibi olmayıp Aya Sofya Katedralini (Selimiye Camii) oratalayacak şekilde 11 burçtan oluşmasıdır. Surların yapılmasıyla birlikte önceden surlar içinden geçen kanlı dere güzargahı değiştirilerek sur dışına alınmıştır.

Osmanlıların Kıbrıs'ı fethiyle birlikte Lefkoşa başkent olma özelliğini devam ettirir. Bu dönemde şehir yapısal olarak birçok değişikliğe uğrar. İdari merkezin orda oluşu ve hisarların bir nevi koruma işlevlerini sürdürmeleri nedeniyle İngiliz döneminin ikinci yarısına dek hisar dışında yerleşim olmamıştır. Bu nedenle şehirde yapılan yeni binalar ve han, hamam, çeşme gibi sivil mimari örnekleri şehrin genel dokusunun değişmesine neden olmuştur. Ancak bu dönemde de Lefkoşa yeşilliğini kaybetmemiştir. İngiliz döneminin ilk yıllarında (1881) hazırlanan Lefkoşa'nın ilk şehir haritasında da (Kitcheners Map) bu gözlenmektedir.

Lefkoşa şehri işlevsel olarak incelendiğinde idari merkezin Lüzinyan döneminden başlayarak 20. yy sonlarına kadar konu-

munu değiştirmedikçe gözlemlenmektedir.

Son 20 yılda hükümet binalarının birçoğu trafik yoğunluğu ve artan talebe hizmet verememlerinden dolayı surlar dışına taşınmıştır.

İdari merkez yukarıda incelenen her üç dönemde de bugünkü Atatürk Meydanı (Konak Meydanı) 'ın bulunduğu Sarayönü olarak da bilinen yerde bulunmaktaydı. Dikilitaşın bulunduğu bu meydana Konak Meydanı denmesi de Osmanlı döneminde hükümet konağının burda yer almasıdır. Hükümet konağı günümüzde mahkemelerin bulunduğu yerde bulunmaktaydı. Bu bina eski bir Lüzinyan Sarayı idi. 1901 yılında İngilizler onu yıkıp yerine mahkeme binalarını yapana kadar işlevini sürdüren bu binadan günümüze kalan tek eleman ana giriş kapısının üzerinde bulunan gotik bir penceredir.

Bu eleman bugün Selimiye Meydanında bulunan Taş Müzesi binasının bir elemanı olarak monte edilmiş olup günümüze dek gelmiştir.

MAHKEME BİNALARININ RESTORASYON PROJESİNİN ZAMAN İÇİNDEKİ GELİŞİMİ:

29 Eylül 1994:

16 Eylül 1994 'te bazı kurum ve kuruluşların Yüksek Mahkeme Başkanlığını ziyaret ederek Adliye Sarayı ile ilgili sözlü olarak görüşlerini sundular. Yüksek Mahkeme Başkanı kendisine sunulan görüşlerin yazılı olarak alınabilmesi ve varsa projelerinin sunulabilmesi için 31 Ekim 1994 tarihine kadar olanak sağlamıştır.

26 Ekim 1994:

Kıbrıs Türk Emlak Sahipleri Birliği'nin konu ile ilgili sunmuş olduğu yazı; Adliye Sarayının sur dışına alınması projesinin uygulanması halinde Suriçi Şehir Merkezi ekonomik açıdan çok-

ertilmiş ve dolayısıyla Lefkoşa Surlar içerisindeki Emlak değeri tümünden sıfırlanmış olacaktır. Adliye Sarayı'nın sur dışına taşınması fikrine katılmadıklarını, mevcut binaların genişleme ve gelişme olanağına sahip olduğunu savunmaktadır.

Adliye Sarayı bünyesinde ve onun bulunduğu blok içerisinde bulunan Lefkoşa Polis Müdürlüğü hariç diğer tüm devlet dairelerinin başka binalara taşınarak Adliye Sarayı ile diğer binaların tümüyle Yargı Organı'na bırakılması konusunda görüş

belirtmiştir. Kökten yeni bir Adliye Sarayı inşa etmek yerine, boşaltılacak binaların çağdaş konfor ve gereksinimleri içerecek biçimde restore edilip ilaveler yapılmasının çok daha pratik ve rantabl bir çözüm olduğunu belirtirler.

27 Ekim 1994:

Lefkoşa Türk Belediyesi'nin konu ile ilgili sunmuş olduğu yazı; Taşınması düşünülen alan Lefkoşa İmar Planı çalışmasında yeşil alan olarak ayrılmıştır ve bu alanın inşaatlardan arınmış kamunun kullanacağı bir yeşil alan olarak inkişaf ettirilmesi daha uygundur. Belirtilen bu hususlar doğrultusunda Adliye Sarayı'nın bulunduğu mahkeme binalarının tümüyle diğer kullanımlardan arındırılarak yalnızca bir Adliye Sarayı şeklinde restore edilip kullanılabileceği önerisini değerlendirmeye sunmanın yararı olduğunu düşündüklerinin belirtirler.

28 Ekim 1994:

Kıbrıs Türk Mimarlar Odası'nın konu ile ilgili sunmuş olduğu yazı; Gerekli olması durumunda yeni eklerde yapılacak Adliye Sarayı'na dönüştürülmesi çözümünü aşağıda önerileri getirerek mekanlara güncellik ve fonksiyonlar sağlanabileceğini belirtirler.

Öneriler:

a) Mevcut iç bahçeye eskile uyumlu ve fonksiyonel ilaveler yapılabilir, böylelikle bahçe insan ölçeğine getirilip hayata kazandırılabilir.

b) Parselin güney-batısındaki bloğun arka kısmına çağdaş çözümlerle eskiye saygılı ilaveler yapılabilir,

c) Parselin kuzey kısmındaki boşluğa istene fonksiyonlara cevap verecek ilaveler yapılabilir.

Bu öneri yerlere ilave yapılırken mevcut yapılarda çağdaş ihtiyaçları karşılayacak donanımlar ve yenileştirmeler sağlanabilir.

Yukarıdaki çözümler uygulamaya geçtiğinde yapılar blok blok olduğu için birbirini etkilemeden yenileştirme, ilave işleri etap etap yürütülebilir.

Bu bağlamda mevcut mahkeme binalarının yeni Adliye Sarayı'na dönüştürülmesi için Röleve, Yenileştirme ve ekler projesini yarışmaya çıkarmayı önermektedir.

Ekim 1994:

Trafik Kazalarını Önleme ve Yardım Derneği'nin konu ile ilgili sunmuş olduğu yazı; dış yapı korunarak içte modernleşmeler yapılarak, miç duvarlar, tahta döşemeler v.b yerler yenilenebilir, sıcak-soğuk tesisatı konabilir, avludaki sonradan yapma çarpık ek binalar yıktırılıp onların yerine yeni aynı mimari tarzda binalar yapılabilir ve avludaki boş alanlara bodrum katlı yeni binalar yapılabilir. Bu şekilde hem tarihi binalar yenilenmiş olur hem de şimdiye kadarki fonksiyonunu daha uygun koşullarda sürdürme olanağına kavuşmuş oluruz.

Kasım 1994:

Kıbrıs Türk Şehir Plancıları Odasının konu ile ilgili sunmuş olduğu yazı; mahkemelerin iç işleyişi ile ilgili sorunlara çözüm getirmeye yönelik olan girişimler sonucunda, yeni Adliye Sarayı'nın mahkemelerin bulunduğu yerden kaldırılması ile yapılması halinde, özellikle surlar içinde olmak üzere, kent bütününde ve kent merkezinde etkiler ve değişimler meydana gelecek. Bu ise, geriye dönüşü olmaksızın olan sorunları beraberinde getirecektir. Bu nedenle alınan kararların yaratacağı etkilerde dikkate alınarak, yeniden değerlendirilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

22 Aralık 1994:

Mimarlar Odası, mevcut mahkeme binalarının bugünkü durumunu gösteren teknik çizimleri(Röleve Projelerini) oda olarak yapma kararı almıştır. Oda yönetim kurulu adına bu görevi Ekrem Ziver Bodamyalı ve ekibi üstlenmiştir.

26 Ocak 1995:

Taşınmaz Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun yapmış olduğu açıklamada mahkeme binalarının bulunduğu yerden surlar dışındaki herhangi bir alana çıkarılmasına ilke olarak karşı olduklarını belirttiler ve Mimarlar Odası'nın başlatmış olduğu Röleve ve Restorasyon çalışmalarının Esk Eserler ve Müzeler Dairesi Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde yapılmasını talep ettiler.

Ocak 1995:

Mimarlar Odası tamamlamış olduğu Röleve projesini resmi olarak Yüksek Mahkeme Başkanlığı'na bildirdi.

20 Mart 1995:

Yüksek Mahkeme, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı'na yapmış olduğu talepte, Mimarlar Odası tarafından hazırlanan Röleve projelerinin tamamlandığını ve ilerisine cevap verecek ihtiyaç programı çerçevesinde en iyi mimari çözüme ulaştırmak için, proje yarışmasının bu binalar üzerinden çıkartılmasını ve yarışma birincisine restorasyon projelerinin hazırlanmasını uygun görüldüğünü belirtti.

26 Nisan 1995:

Bakanlığa bağlı Lefkoşa Kaymakamlığı için mahkeme'nin boşaltılarak Yüksek Mahkeme Başkanlığı'na devredilmesi öngörüldü.

9 Ekim 1995:

Ekim ayı sonunda Tarım Bakanlığına ait bölüm aslına uygun olarak tamir edildikten sonra, mahkemelerin kullanımına verilecektir. Çevre Koruma Dairesi Binasında boşaltılacak bölümler arasındadır.

31 Mart 1997:

Boşaltılacak olan binaların kullanımına elverişli hale getirilmesi için tamirin yapılması Yüksek Mahkeme tarafından talep edildi.

24 Nisan 1997:

Yüksek Mahkeme Tarım ve Orman Bakanlığının boşaltacağı binaya Lefkoşa Kaymakamlığını , Çevre Koruma Dairesinin boşaltacağı binaya Lefkoşa Tapu Dairesi Şube Amirliğine, Tarım ve Orman Bakanlığının boşalttığı diğer kısımlara ise Lefkoşa Kaymakamlığının halen kullanımında bulunan kısımlarına da Mahkemelere devri ile ilgili işlemlerin başlatılmasını talep etti.

2 Mayıs 1997:

Yüksek Mahkeme tarafından Başbakanlık'tan projenin iş kalemlerinin çıkartılması, restorasyon şartnamelerinin hazırlanması talebi, keşif bedellerinin çıkartılması ve ihale dosyalarının hazırlanması için Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı, Planlama ve İnşaat Dairesi Müdürlüğü ve K.T. Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden oluşacak teknik bir komite talep edildi.

7 Mayıs 1997:

Lefkoşa Kaymakamlığının taşınacağı binanın uygun bir hale getirilmesi için Devlet Emlak ve Malzeme Dairesi Müdürlüğünden talep edildi.

14 Mayıs 1997:

Eski Eserler ve Müzeler Dairesi ve Mimarlar Odası teknik elemanlarının birlikte hazırladıkları restorasyon projesinin yaklaşık maliyeti belirlendi.

26 Mayıs 1997:

Tarım Bakanlığının boşalttığı binanın tamir edilip mahkemeler tarafından kullanılabilmesi için gereksinim duyulan ödenek başbakanlığımıza tahsis edildi.

27 Haziran 1997:

Yüksek Mahkeme tarafından Çevre Dairesinin boşalttığı ve Tapu Dairesinin kullanımına verilen binanın tamirati için keşif raporlarını talep etti.

27 Ağustos 1997:

Çevre Dairesi Eski binasının tamirati için gereken parayı İta Amirliğinin Planlama ve İnşaat Dairesine verilmesi halinde işlemleri Eylül ayında başlatacağını belirtti.

26 Kasım 1997:

Yüksek Mahkeme, Planlama ve İnşaat Dairesi Müdürlüğünden Lefkoşa Kaymakamlığının tamirat ve keşif raporunu talep etti.

13 Temmuz 1998:

Lefkoşa Adliye Binalarının I. Etap 4. Blok Restorasyon ve Elektrik projesi uygulamaya başlandı.

01 Aralık 1998:

I. Etap Restorasyon projesi tamamlandı.

23 Haziran 1999:

Lefkoşa Adliye Binalarının II. Etap 2. Blok Restorasyon projesi uygulamaya başlandı.

31 Mart 2000:

II. Etap Restorasyon projesi tamamlandı.

10 Ekim 2000:

Lefkoşa Adliye Binalarının III. Etap 4. Blok Restorasyon ve Elektrik projesi uygulamaya başlandı.

.....2001

III. Etap Restorasyon projesi tamamlandı.

Ve halen IV. Etap Restorasyon Projesi devam etmektedir.

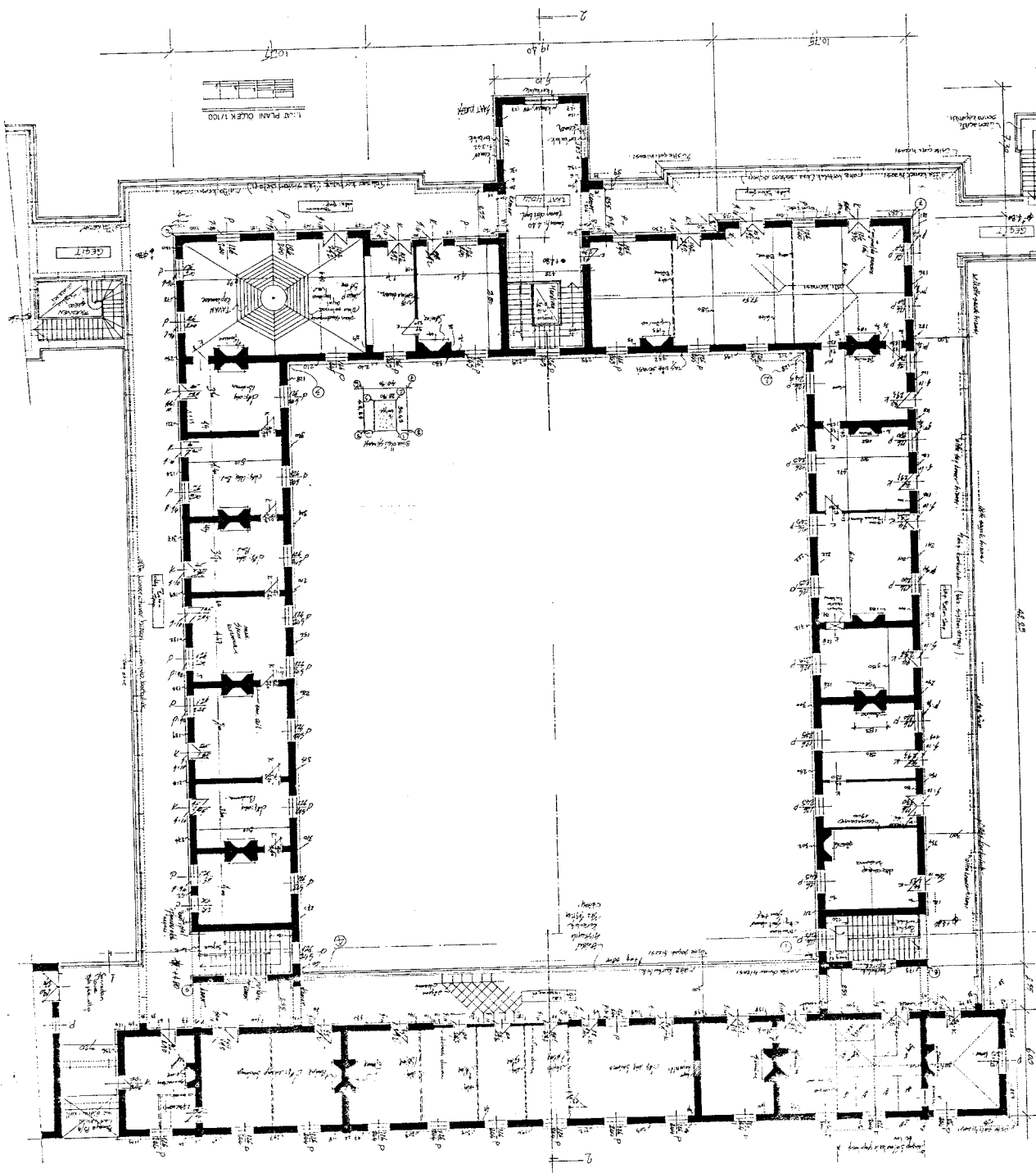
Teşekkür

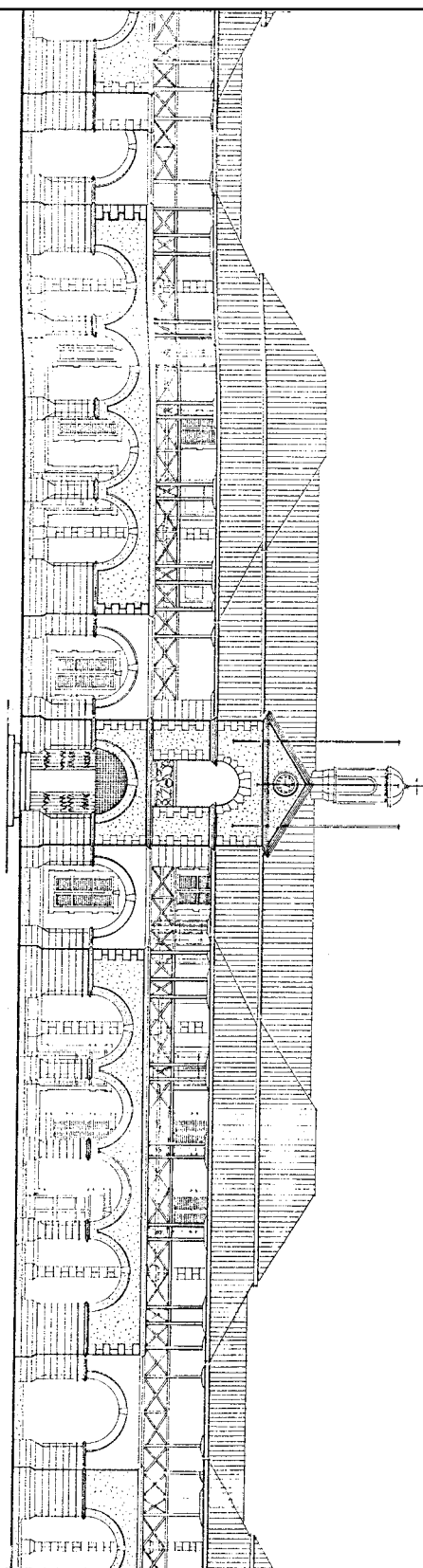
Yazımızın hazırlanmasında bizlere yardımcı olan Mahkemeler Genel Sekreteri Sn. Av. Ruhsan Borak'a ve Sn. mimar Selen Avkan'a çok teşekkür ederiz.

BLANK 1

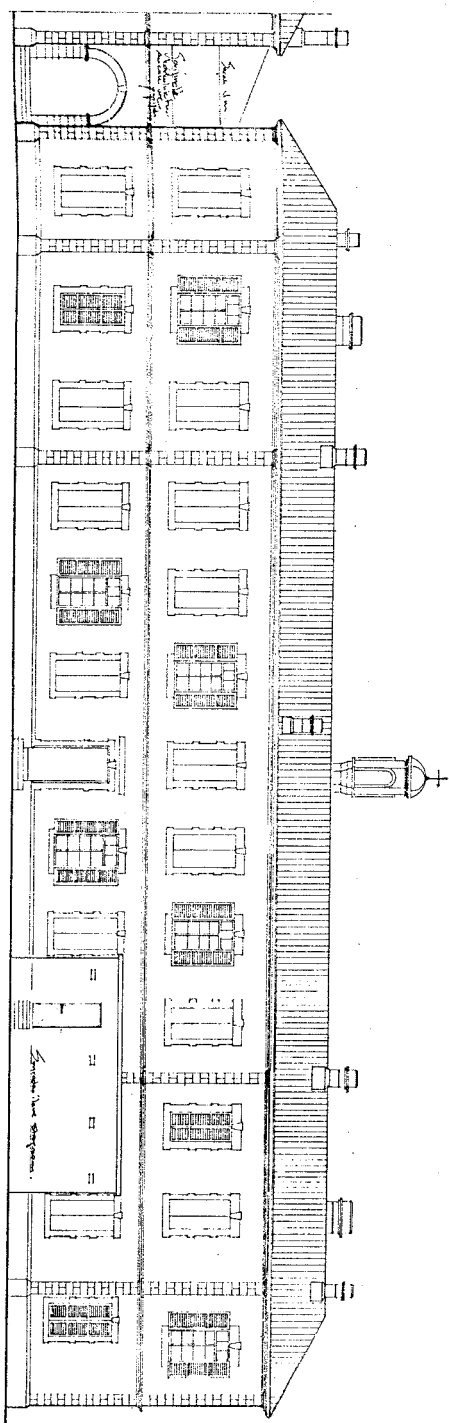
3

1:100 PLAN QUARTER 17.00

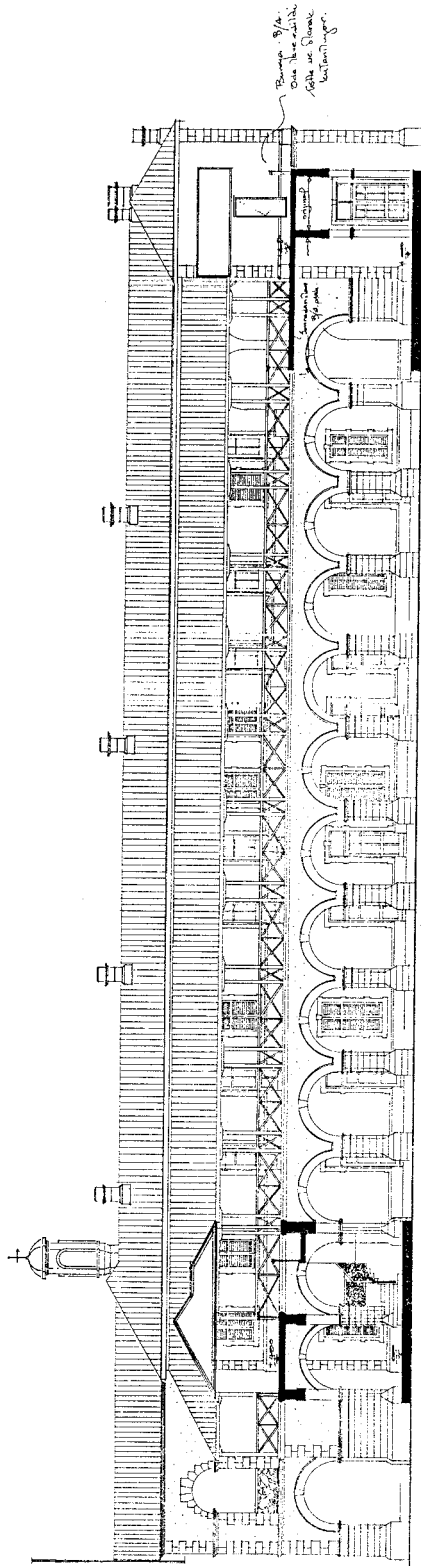

0m | GŁÓWNY / GŁÓWNY SUŁEK 1/100.
- rzut przekroju - 1/100.

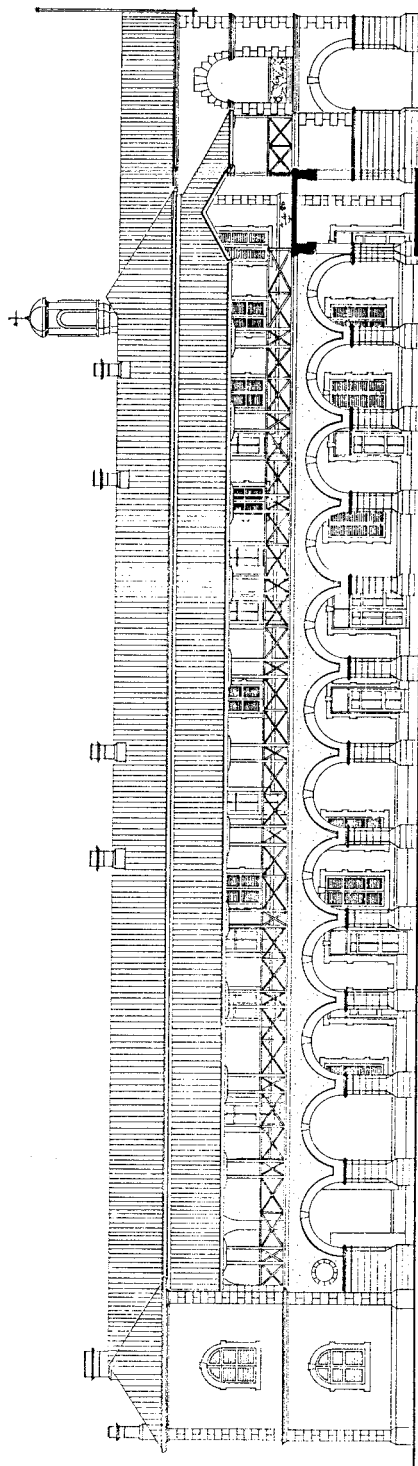

0m | GŁÓWNY / GŁÓWNY SUŁEK 1/100.
- rzut przekroju - 1/100.

4

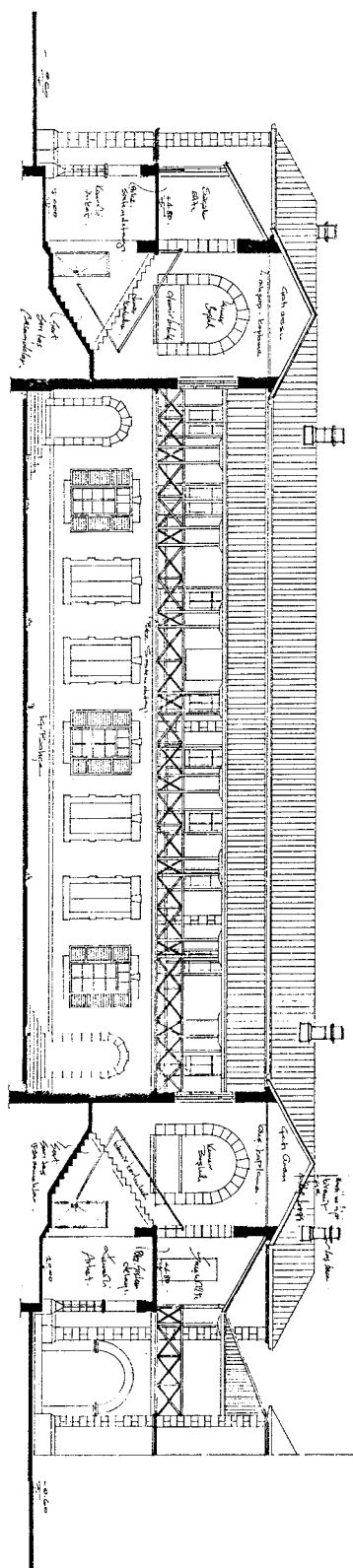

SİĞMA YANI DOĞU GÖRÜNÜŞÜ ÖLÇEK: 1/100
 Çizim: 19/10/2010

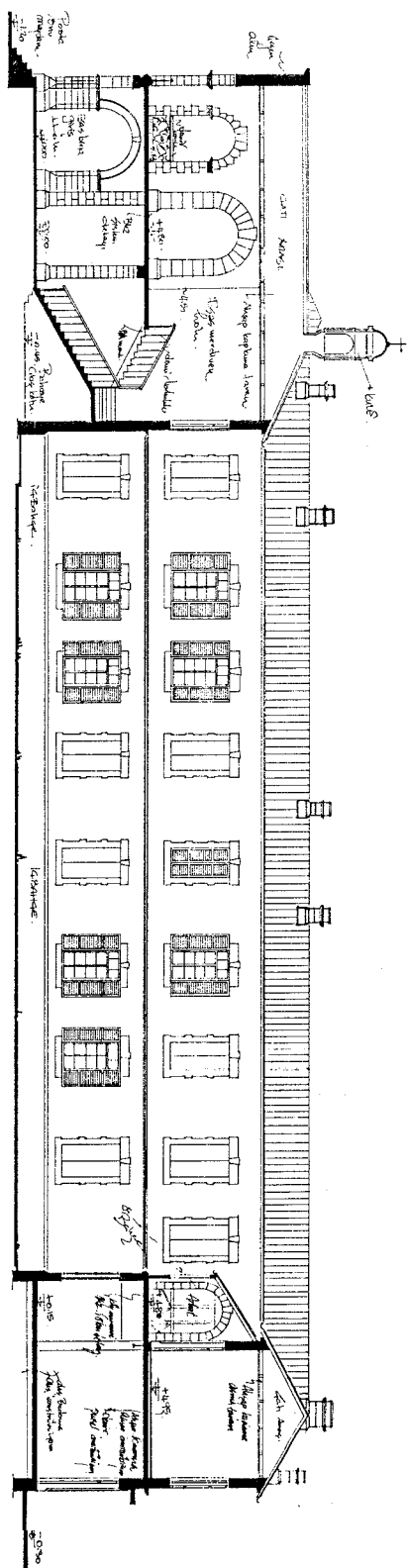

SOL YANI BATI GÖRÜNÜŞÜ ÖLÇEK: 1/100
 Çizim: 19/10/2010

5

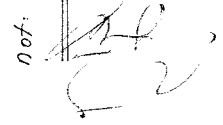

-1 KEŞİTİ ÖLÇEK 1/100

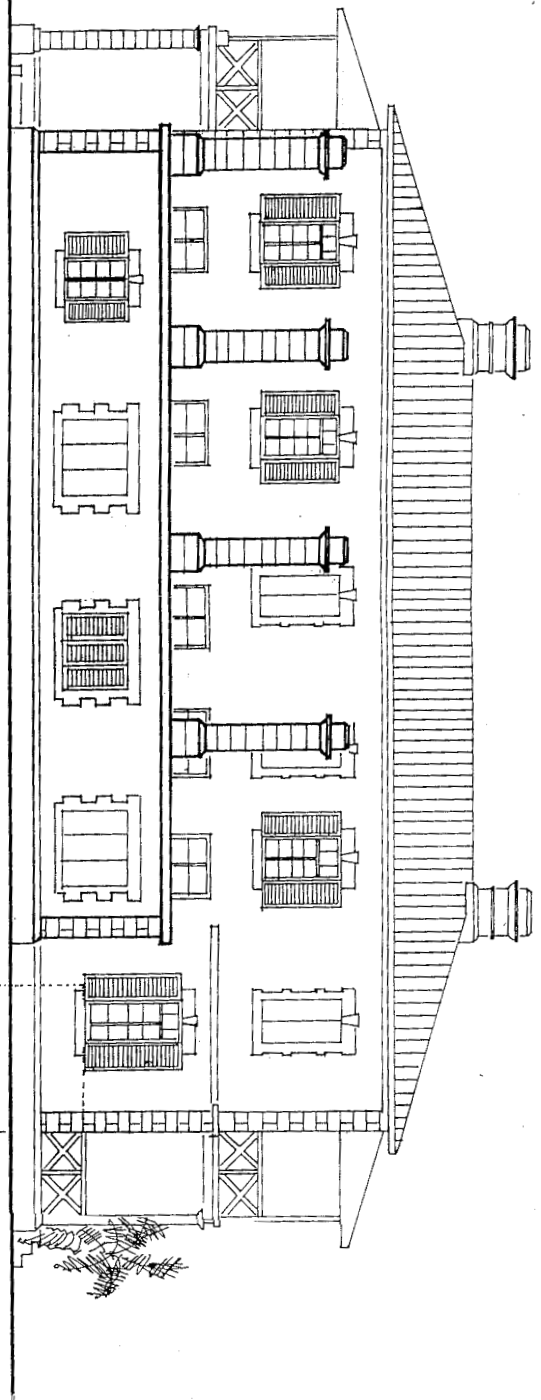

2.2 KESİTİ ÖLÇEK 1/100.

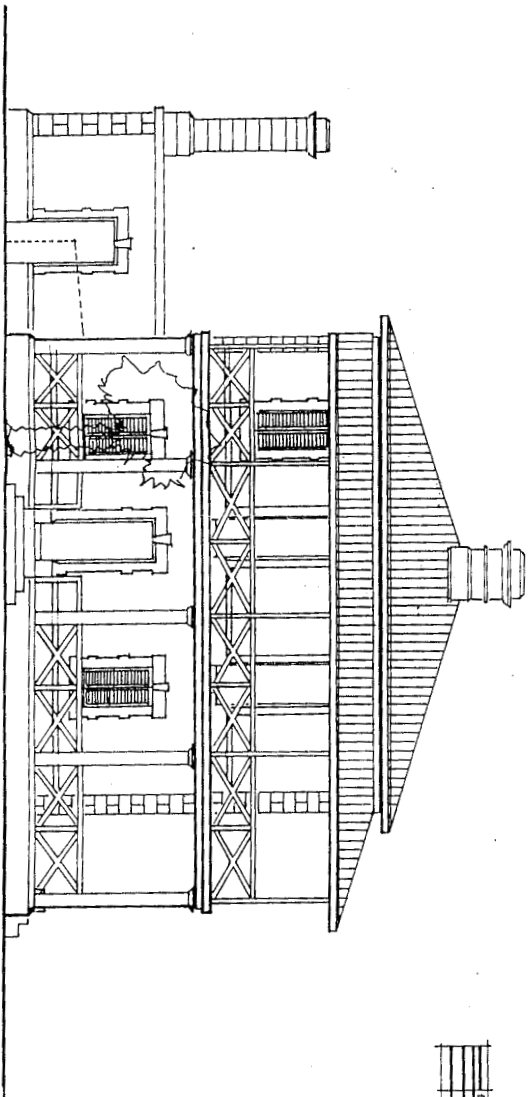
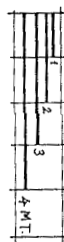
9

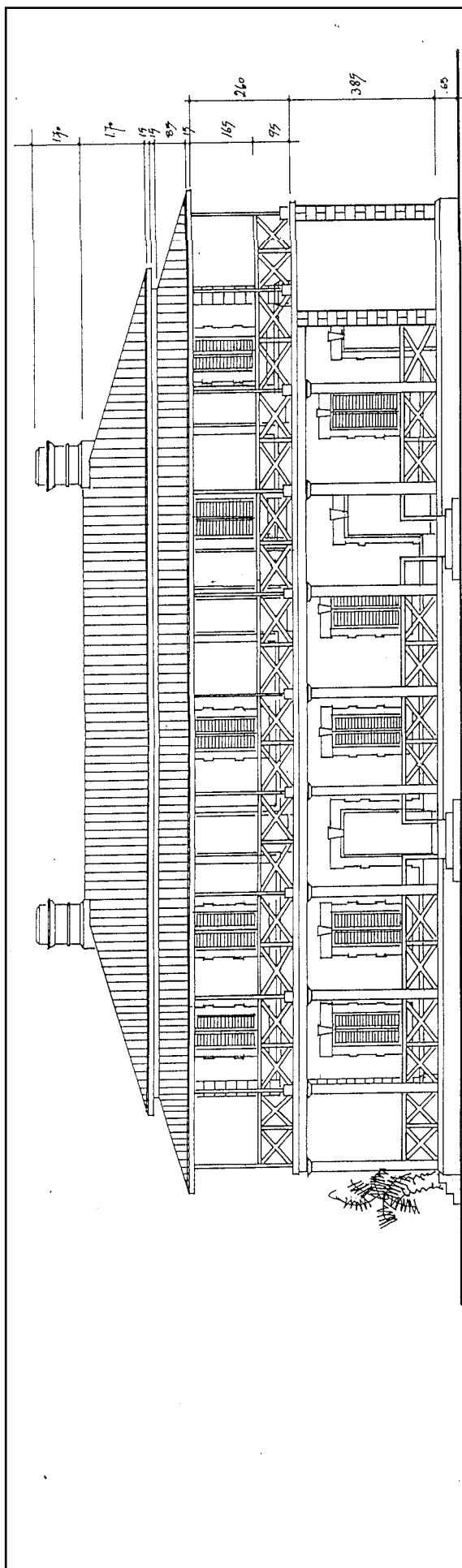
Блок. 4

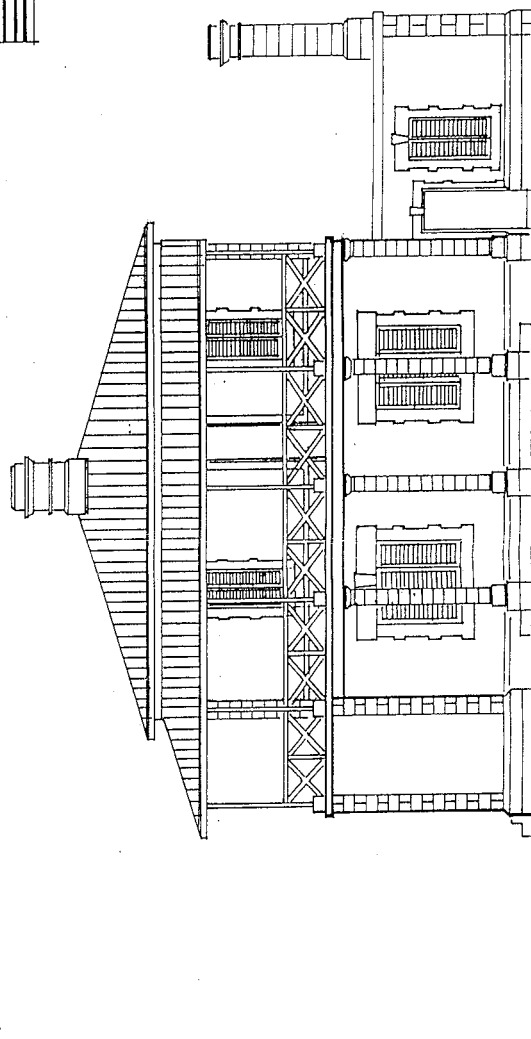
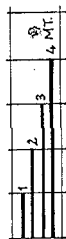
Блок 4. ЗАПАДНОЕ ФАЦИТ 1/100

Блок 4. ЮЖНОЕ ФАЦИТ 1/100

БЛОК 4. ДОЖУ ГӨРҮНҮШҮ 1/100

БЛОК 4. КУЗЕY ГӨРҮНҮШҮ 1/100

1201

Mahkeme Binalarının Restorasyon aşamasından genel görünümüler

Ali CANSU **(Kıbrıs Gazetesi)**

Ülkemizde son yıllarda giderek artan bilinçsiz ve kontrolsüz yapılaşma, KKTC'yi kaçak ve çarpık kentleşmenin eşiğine getirdi.

Kontrolsüz yapılaşma ve çarpık kentleşmenin son yıllarda hız kazandığına dikkat çeken uzmanlar, önlem alınmaması gecekondu kentlerin oluşacağı uyarısında bulunuyor.

Başkent Lefkoşa'nın çarpık yapılaşma tehdidi altında bulunduğunu kaydeden Mimarlar Odası Başkanı Ekrem Bodamyalızade, planlamanın ülke ölçeğindeki boyutunun önce bölge bölge sonra da ülkenin tümüne göre fiziki bir plan yapılması gerektiğini söyledi.

Ülkesel fiziki planın bütün hükümetlerin programında olmasının karşın 1974'ten bu yana ele alınıp uygulanmadığını kaydeden Bodamyalızade, "Bu fiziki planda arsa içerisinde ne yapacağınızı planlamanız gerekir, planlandıktan sonra o parselin içerisindeki yapı oluşur. Bunu büyük ölçeğe vurduğunuzda, önce kentin bir planının yapılması lazım ondan sonra bu plana uygun kente dönüştürülmesi gerekir. Biz 1974'ten sonra bir takım olaylar yüzünden bu planlı yapılaşmayı gerçekleştiremedik. Bu bakımdan mevcut yasalara göre gelişmeler ulama ulama yapıldı. Oysa o zaman bölge olarak Lefkoşa, Gazimağusa, Girne, Güzelyurt'un planlamaları yapılmış olsaydı bugün bu sorunları konuşur olmayacaktı."

Ülkesel ve bölgesel planımız yok

Bodamyalızade, KKTC'nin ne ülkesel, ne de bölgesel planı olmadığını ve bu bakımdan kentleşmede çok yaralar oluştuğunu söyledi.

Yaralar ortaya çıktıktan sonra zorunlu olarak bölgesel emirnamelerin yayınlandığını, bugün en büyük yaranın ise Girne'de baş gösterdiğini anlatan Bodamyalızade, Girne'nin dağ ile deniz arasında çok önemli bir konumda olduğu için eski imar kurallarının uygulanmasıyla apartmanlaşmanın başladığını belirtti.

"Yol master planı yok"

Mimarlar Odası Başkanı Ekrem Bodamyalızade,

Gecekondu gibi...

Karayolları master planı yapılmış olmasına rağmen şehirlerin içerisinde atar damar görevini üstlenen yolların master plan çalışmalarının yapılmadığını söyledi.

Esas tıkanıklığın damarlarda olduğunu ve yolların etraflarında oluşan yerleşim bölgelerinin çarpıklığından dolayı tıkanıklıkların oluştuğunu kaydetti.

"Lefkoşa İmar Planı hazır değil"

Lefkoşa İmar Planı'nın yapıldığını ancak devlete göre "bitmiş", uzmanlara göre "bitmemiş" olduğunu kaydeden Bodamyalızade, planın bitmiş olması için çok şeyin gerçekleşmesi gerektiğini vurguladı.

İmar planının, Lefkoşa varoşlarındaki köylerin planlarının olmadığını ifade eden Bodamyalızade, "Onlar eski İngiliz zamanından kalma kanunlara göre yasa uygulanıyor. Bir bakıyorsunuz Girne boğazında apartmanlar olabiliyor.

Devlet suç işliyor

Bodamyalızade, sosyal konutlarda yapılan ilavelerin af edilmesi ile geçtiğimiz mart ayında Meclis'e bir önerge verildiğini ve devletin resmen suç işlediğini belirtti.

Hazırlanan yasa tasarısının sadece sosyal konutları kapsamadığını, köylerdeki sosyal konut projelerini de kapsadığını anlatan Bodamyalızade, bunun en açık örneğinin, Lefke ve Mesarya'da olduğunu söyledi.

Meclis'in bu konu hakkında kendilerinden görüş istediğini anlatan Bodamyalızade, Mimarlar Odası Genel Kurulu'nun oybirliği ile bu önergenin yasalaşmasını reddettiklerini söyledi.

"Trafik master planı yok"

Şehirlerarası master planının yapıldığını, ancak şehir

içlerinin yapılmadığını anlatan Bodamyalızade, "Şu anda şehrin bütün damarlarını ve trafiğini organize edecek bir şehir içi trafik master planı yoktur. Bazı iyileştirme çalışmaları vardır. Ama plancılar olarak oturup şehrin iç damarlarının nasıl çalışacağı planlanmadığını bunun da Lefkoşa trafiğini keşmekeş ettiğini söyledi.

"Verilen söz tutulmadı"

Bodamyalızade, Mustafa Akıncı'nın Lefkoşa'nın imar planı için Mimarlar Odası'ndan da katkı istediğini ancak, Akıncı'nın planı yürürlüğe girmeden kendilerine gösterme sözü verdiğini ancak tutmadığını söyledi.

Politikacıların özellikle meslek camiasına verdiği sözleri tutmadığını bildiklerini anlatan Bodamyalızade, "Bizi imar planında çalıştırdı... Fakat sonucu bize gösterilmeyeceği ve onayımızın alınmayacağı korkusu vardı. Ve o korkumuz da başımıza geldi. Yasa, Şehir Planlama Dairesi tam hükümette değişiklik olduğu zaman alalecele bitmemiş ve bizde olur almamış planı hayata geçirdiler."

İmar planından Lefkoşa, Gönyeli belediyelerinin de memnun olmadığını kaydeden Bodamyalızade, "Yasa o şekilde yapılmış ki Bakanlar Kurulu dahi bu yasaya müdahale edemiyor. Yetkililer, demokratiktir deniyor ama demokratik değil. Öyle ki burada bir bakan ve daire müdürünün çok büyük yetkisi vardır. Bakanlar Kurulu olur demeden bu imar planı geçmiştir. Bunun üzerinde basa basa durulması gerekir."

İmar Yasası eksik

Lefkoşa'nın imar yasasına birçok eksikler bulunduğunu anlatan Bodamyalızade, "Bir binanın temeli atılıp dört veya üç katlı yapacaksanız, ilk önce birinci katı yaptınız ve gelecek yıl da diğer katları devam ederseniz. 17 Ekim 2001'e kadar diğer katlar için başvuru yapmazsanız hakkınız biter ve ömür boyu bunu yapamazsınız. Bu, ne ilan edilip ne de söyleniyor. Böylelikle paranız yerin altında kalır. Bu konularda çok rahatsızsınız."

Şu anda şehrin gelişmesi için şehrin sahibinin belediyeler olduğunu ifade eden Bodamyalızade, ancak yeni imar planıyla belediyelerin elinden şehrin yapılaşmasından sorumlu olma kısmı alınarak şehir planlamaya verildiğini kaydetti. Bu olaya kendilerinin karşı olduğunu anlatan Bodamyalızade, bir önlem alınmaması durumunda 20 sene sonra ülkeyi çok kötü günlerin bekleyeceğini belirtti.

Eşitsizlik çarpıklığı doğurur

Bodamyalızade, "Siz bir topluma öyle bir sosyo-ekonomik ortam hazırlarsanız o toplum bireyleri

kentin içerisinde eşit bir birey olduğunu hissetmezse ve her kişi sanki kendinin farklı yer ve konumlardan kendini imtiyazlı hissederse en büyük çarpık yapılaşma nedeni budur."

Bir kişinin mülkünün içerisinde büyük imtiyazlar kullanarak bir şeyler yapmak istemesi durumunda bunun çarpık yapılaşmanın en can alıcı ve tehlikeli ruh halini doğurduğunu anlatan Bodamyalızade şöyle devam etti:

"Bunu ortadan kaldırmak için önce bütün kentliye kentin sahibi belediyelerin ve politikacıların eşit yaklaşması lazım. Örnek verecek olursak, deniyor ki buraya otel veya süpermarket yapılamaz. Ancak o şahıs kendini eşit görmez ve ben yapacağım, ben bu ruhsatı alırım dediği anda orada çarpıklık başlıyor. Bu ortamda yetiştirilmiştir. Böyle giderse çarpık yapılaşmayı önleyemezsin. Bu ruh haliyle olan insan hiçbir şey dinlemez. Sen bu eğitimi vermezsen işin sonu bu olur. Herkes kendini imtiyazlı görmez, komşu komşusuna saygı duyarsa böyle olmaz."

"Plancılarımız yoktur"

Bodamyalızade, eksik olarak bahsedilen planları KKTC'de gerek kuruluşuyla, bilgisiyle ve bağımsız bir gözle görececek plancıların olmadığını söyledi.

Memlekete Lefkoşa İmar Planı'nı destekleyen yasalar çıkmadığı planın ileride büyük kaoslar yaratacağını anlatan Bodamyalızade, çarpık yapılaşmanın detaylarını şöyle açıkladı:

"Bitmemiş binalar, dışarıdan yapılan tesisat sistemleri. Çünkü bu tesisat sistemlerinin bir mevzuatı yoktur. Belediyeler sıhhi açıdan bu olaya el atılmadı. Biz bunu belediyelerle ele almak istedik ama olumlu yaklaşan olmadı. Büyük kentlerde tesisat dairesi vardır. Bodrumlarda su depoları, kazan dairesi, hidroforlar vardır. Bence bu saç depo olayının tamamen kalkması gerekir. Zaman içerisinde yapılmış olanlara da şartlar konması gerekir. Yer depoları yapılarak mekanik sistemlerle suyun taşınması gerekir. Her binanın üzerinde bir robot gibi depolar duruyor. İhale sistemlerinin de değişmesi gerekir. Büyük yatırımların projeleri burada yapılmıyor. Projeler hükümetten habersiz uygulamaya giriyor.

Şimdiki yasada denetleme mekanizması yoktur. Bir arsanın üzerine süpermarket yapılacak izni yoksa. Adam, oraya konut yapacağım diyerek konut yapıyor. Tabii ki arada duvarlar var. Sonra gerekli izinleri aldıktan sonra duvarları yıkıp süpermarket yapıyor. Sen adama bir şey yapamıyorsun.